

## Erdészeti Rendeleték Tára.

### A földmivvelésügyi minster rendelete

*az 1898. évi XIX. törvényczikk második czimében foglalt határozatok végrehajtása tárgyában.\*)*

(Folytatás.)

VIII. FEJEZET.

#### Vegyes intézkedések és záró határozatok.

##### Vegyes intézkedések.

— A törvény 49—56. §-ainak végrehajtásához. —

239. §. (Törvény 49. §-a.)

*A telekkönyvben fel ke'l jegyezni, hogy a 25. §. (jelen rendelet 138. §-a) hatálya alá tartozó erdő és kopár terület közös használatát a jelen törvény értelmében alkotott szabályzat rendezi.*

*A közigazgatási bizottság a szabályzatnak egy hiteles példányát, a 46. §. (jelen rendelet 232. §-a) utolsó bekezdésében említett intézkedésével egyidejűleg, telekkönyvi feljegyzés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.*

*A telekkönyvi feljegyzés és a feljegyzés törlése tárgyában követendő eljárást az igazságügyi miniszter rendeletileg szabályozza.*

240. §.

*A megelőző §. utolsó bekezdése alapján az igazságügyi miniszter a telekkönyvi hatóságok által követendő eljárást külön rendelettel szabályozza.*

241. §. (Törvény 50. §-a.)

*A jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzatnak módosítására, vagy egészen új szabályzattal való helyettesítésére a 44. §-t (jelen rendelet a 205. § át) kell alkalmazni, és a módosított, illetőleg az új szabályzatot három példányban be kell terjeszteni a közigaz-*

---

\*) A II. czimre vonatkozó rendelet első részlete az ahhoz tartozó mintákkal együtt megjelent az Erd. Lapok f. évi VII. füzetében a 746. és köv. oldalakon.

gatási bizottsághoz, mely a 46. §-nak (jelen rendelet 232. §-ának) a szabályzatra vonatkozó rendelkezései szerint jár el.

A közigazgatási bizottság a módosított, illetőleg az új szabályzatnak egy hiteles példányát, a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

242. §. (Törvény 51. §-a.)

Ha a jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzat a 25. §. (jelen rendelet 138. §-ának) hatálya alá tartozó valamely erdőre, vagy kopár területre akár azért, mert a közös birtokosok később szerezték, akár más oknál fogva nem terjed ki, a közös birtokosok kötelesek a közigazgatási bizottság által kitűzött záros határidő alatt az ilyen erdőre, vagy kopár területre a szabályzat hatályát kiterjeszteni és e részben a közigazgatási bizottság útján a földművelésügyi miniszter jóváhagyását kieszközölni, vagy pedig az 50. §. (jelen rendelet 241. §-ának) első bekezdésében foglalt rendelkezések megtartása mellett külön szabályzatot alkotni.

Ha a közös birtokosok a jelen §-ban meghatározott köteleességüknek, eleget nem tesznek, a szabályzat kiterjesztése, illetőleg az új szabályzat megállapítása iránt, a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földművelésügyi miniszter intézkedik.

A 49. §. (jelen rendelet 239. §-ának) rendelkezéseit a jelen §. esetében megfelelően kell alkalmazni.

243. §. (Törvény 32. §-a.)

A közigazgatási bizottság kiküldetésekre szükség esetében a m. kir. állami erdőhivatal közegeit is igénybe veheti.

244. §. (Törvény 53. §-a.)

A hatósági kiküldetések költségei abban az esetben, ha a kiküldetés a közös birtokosok kérelmére történt, vagy a közös birtokosok mulasztása folytán vált szükségessé, az érdekelt közös birtokosokat terhelik és a közadók módjára hajtatnak be.

245. §.

A m. kir. állami erdőhivatal közegei az olyan kiküldetések esetében, melyeknek költségeit a megelőző §. szerint a közös birtokosoknak kell viselni, költségek fejében a rangszerinti teljes napi-díjat, fuvarköltséget és esetleg egyéb felmerült dologi kiadásokat

számítják fel és a számlát a m. kir. állami erdőhivatal útján a felszámított összeg megállapítása, beszédese és a törvényhatóság székhelyén levő m. kir. adóhivatalba való beszállíttatása végett a közigazgatási erdészeti bizottsághoz terjesztik be.

A m. kir. állami erdőhivatal a számla beterjesztéséről egyidejűleg a földmivelésügyi miniszteri számvevőség erdészeti csoportját is értesíti.

A kiküldetésben eljáró közegek részére a szabályszerűen felszámított költségek úgy ezekben az esetekben, mint akkor is, ha a kiküldetések költségeit a megelőző §. értelmében nem a közös birtokosoknak kell viselni, rendes utiszámláik alapján, közvetlenül az állam által utalványoztatnak.

#### 246. §. (Törvény 54. §-a.)

*A közös birtokosok gyűlésének határozatai ellen, a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt, a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.*

*Panaszszal élhet minden érdekelt fél és a közös birtokosok gyűlésének elnöke, habár nincs is érdekelve.*

*A közös birtokosok gyűlésének határozata ellen emelt panasz egymagában nem akadályozza a határozat végrehajtását, de a közigazgatási bizottság olyan esetekben, midőn a panasz érdemében azonnal nem határozhat, a megtámadott határozat végrehajtását előzetes intézkedéssel megtilthatja.*

*A kiküldetések iránti hatósági rendelkezések panaszszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.*

*A közigazgatási bizottság határozatai ellen, továbbá a földmivelésügyi miniszternek a 31., 46., 47. és 51. §-okban (jelen rendelet 168., 232., 234. és 242. §-aiban) említett határozatai ellen a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.*

#### 247. §.

A megelőző §. első és negyedik bekezdésében említett panaszok, a mennyiben a gyűlés folyamán jelentetnek be, a jegyzőkönyvbe felveendők.

A megelőző §. utolsó bekezdésében említett panaszokat illetőleg, a helyet a hol és az időt a melyen belül a panasz bead-

ható, továbbá a panasz tartalmi kellékeit és az eljárást a közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. törvényezikk és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1896. évi 21973. min. elnöki számú rendelet határozzák meg.

248. §. (Törvény 55. §-a.)

*Azok a közös birtokosok, a kiknek a jelen törvény hatályba léptekor még nem volt a 25. §. (jelen rendelet 138. §-ának) hatálya alá tartozó erdejük vagy kopár területük, és csak később jutnak ilyen erdő vagy kopár terület birtokába, szintén kötelesek a 25—54. §-okhoz (jelen rendelet 138., 139., 145., 146., 147., 165., 168., 170., 171., 183., 184., 186., 189., 191., 192., 195., 198., 201., 203., 205., 212., 232., 234., 236., 239., 241., 242., 243., 244. és 246. §-aihoz) alkalmazkodni, de rájuk nézve azokat a határidőket, melyek az idézett §-ok értelmében a jelen törvény hatályba léptétől számítandók, a közigazgatási bizottság által hozzájuk intézett felszólítástól kell számítani.*

249. §.

A közigazgatási erdészeti bizottság a megelőző §-ban említett felszólítást akkor tartozik kiadni, mikor a törvény 25. §-ának (jelen rendelet 138. §-ának) hatálya alá kerülő erdőnek és kopár területnek a jelen rendelet 132. §-ában említett nyilvántartásba való bevezetését elrendeli.

250. §. (Törvény 56. §-a.)

*Ha a 25. §. (jelen rendelet 138. §-ának) hatálya alá tartozó valamely erdő vagy kopár terület két vagy több törvényhatóság területén fekszik, a földművelésügyi miniszter határozza meg azt, hogy a jelen törvény „Második czim”-ében említett közigazgatási teendőket melyik törvényhatóság közigazgatási bizottsága teljesítse.*

**Záró határozatok.**

— A törvény 60. és 61. §-ainak végrehajtásához. —

251. §. (Törvény 60. §-a.)

*A jelen törvényben szabályozott eljárással kapcsolatos beadványok és iratok bélyeg- és illetékmentesek. Ez a bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki a közös birtokosok és alkalmazottaik és más*

*harmadik személyek közt létrejött jogügyletekre és a fatermékek nyilvános árverésénél felvett árverési jegyzőkönyvekre.*

252. §. (Törvény 61. §-a.)

*A közigazgatási bizottságnak a jelen törvényben megállapított hatáskörét, az 54. §. (jelen rendelet 246. §-ának) első, harmadik és negyedik bekezdésében említett ügyeket kivéve, az 1879. évi XXXI. törvénycikk 26. §-ában említett három tagu albizottság (közigazgatási erdészeti bizottság) gyakorolja.*

*Az 54. §. (jelen rendelet 246. §-ának) első, harmadik és negyedik bekezdésében említett ügyekben, az előbbi bekezdésben említett albizottság meghallgatásával, maga a közigazgatási bizottság határoz.*

*A jelen §. első bekezdése szerint az ott említett albizottság hatásköréhez tartozó, de halasztást nem tűrő egyes esetekben, az albizottság elnökének meghallgatásával, az albizottság elnöke vagy helyettese saját felelősségére intézkedik, de intézkedését és azt, hogy miért nem tartotta az ülést bevárhatónak, a legközelebbi ülésnek bejelenteni tartozik.*

Budapesten, 1899. évi június hó 26-án.

*Darányi s. k.*

**XVI. minta.**

**Szabályzat**

**a vajdakuti volt urbéres telkesgazdák osztatlan állapotban lévő, közösen használt erdeinek és kopár területeinek gazdasági ügyviteléről.**

— Megállapított az 1898. évi XIX. törvénycikk második czimében foglalt határozatok értelmében a közös birtokosoknak 1899. évi november hó 25. és 26. napjain megtartott gyűlésén N. N. főszolgabírónak, mint a közigazgatási erdészeti bizottság kiküldöttjének közreműködésével. —

**1. Altalános határozatok.**

**1. §.**

A vajdakuti volt urbéres telkesgazdák osztatlan állapotban lévő közösen használt erdeje és kopár területe, melynek gazdasági ügyvitelére az 1898. évi XIX. törvénycikk „Második czim“-ében foglalt határozatok értelmében készült jelen szabályzat vonatkozik, a következő birtokrészekből áll:

1. a Vajdakut községi 39. számú telekjegyzőkönyvben 735.,

737., és 738. kat. helyrajzi számok alatt 765 k. hold és 212 négyszögöllel felvett közös erdőilletőségből, mely a 2327/897. közíg. bizotts. szám alatt jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemterv szerint tényleg 750·2 k. hold kiterjedéssel bír;

2. a Vajdakut községi 39. számú telekjegyzőkönyvben 812. és 813. kat. helyrajzi számok alatt 950. k. hold és 321 négyszögöllel felvett között legelő-illetőségnek az 1879. évi XXXI. törvénycikk 4. §-a alapján 1899. évi június hó 2-án 859/899. közíg. bizotts. szám alatt feltétlenül fentartandó erdőül kijelölt részéből, mely az 1899. évi augusztus hó 5-én beterjesztett ideiglenes gazdasági üzemterv szerint 51·6 k. hold terjedelemmel bír;

3. a 2. pont alatt említett közös legelőilletőségnek az 1894. évi XII. törvénycikk 14. §-a alapján 1897. évi 2363. közíg. bizotts. szám alatt beerdősítendő kopár területül kijelölt részéből, mely a kijelölés alapján eszközölt felmérés szerint 9·2 kat. hold terjedelemmel bír;

4. a 2. pont alatt említett legelőilletőségnek, a 3. pont alatt említett kopár terület felett fekvő, mintegy 14·1 kat. hold kiterjedésű elsilányodott részéből, mely a tulajdonosok határozata szerint beerdősítendő és erdőként üzemterv szerint lesz kezelendő és a mely, mint ilyen, 1899. évi augusztus hó 5-én jelentetett be a közigazgatási bizottságnak.

Az összes erdő és kopár terület tehát, melynek gazdasági ügyvitelét a jelen szabályzat rendezi, 825·1 k. hold.

## 2. §.

A megelőző §. 1. és 2. pontjában említett urbéri erdő- és legelő-illetőség a volt urbéres telkesgazdáknak az 1873. évi márczius hó 7-én kötött és a . . . . . i törvényszék, mint urbéri bíróság által 1873. évi november hó 19-én 65. szám alatt jóváhagyott egyezség szerint, összesen 76<sup>1</sup>/<sub>2</sub> urbéri telek járandóságaképpen adatott ki. Az egyezségben az egyes gazdákat telek szerint megillető járandóságok egyénenkint is megállapítottak és a megállapított egyéni járandóságok a telekkönyvben is kitüntették; a jogosultak neve és járandóságai (arányrészei) azonban azóta nem tartattak nyilván.

Ennélfogva a jogosultak neveit és arányrészeit az 1899. évi október hó 25-én megtartott alakuló gyűlés állította össze és tüntette ki a szavazásra jogosultak jegyzékében.

E szerint a jegyzék szerint az említett alakuló gyűlés, részint egyhangu határozattal, részint fejenkint számított szavazattöbbséggel, összesen 168 egyént ismert el, az 1. §-ban említett erdők és kopár területek jogosult közös birtokosaiul s ezeknek arányrészeit, az urbéri birtokrendezésnél alapul szolgált egész urbéri telek hányad-

részeiben kifejezve, akként állapította meg, hogy a jegyzékbe felvett 168 jogosult járandósága (arányrésze) együttvéve  $74\frac{3}{4}$  urbéri telek járandóságnak felel meg; ezek szerint  $1\frac{3}{4}$  telek-járandóság jogosultjainak személye az alakuló gyűlésen nem volt megállapítható. 12 vajdakuti lakosnak együttvéve  $4\frac{1}{2}$  telek-járandóságra bejelentett igényét, az alakuló gyűlés többsége nem ismerte el. A jegyzék szerint 152 jogosultnak arányrésze  $3\frac{1}{2}$  és  $\frac{1}{8}$  telekjárandóság között váltakozik, 16 jogosultnak arányrésze pedig egyenkint  $\frac{1}{8}$ -nál kisebb telekjárandóságnak felel meg.

A jegyzék a kihirdetéstől számított 15 nap letelte után, az elutasított 12 vajdakuti lakos részéről beadott panaszokkal együtt, a közigazgatási erdészeti bizottsághoz terjesztetett be.

### 3. §.

Az 1. §-ban megjelölt erdő- és kopár terület kezelése körül azokat az erdőgazdasági teendőket, melyeknek végzéséhez szak-képzettség szükséges, 1899. évi június hó végéig a . . . . .-i járási erdőgondnokság teljesítette, ezen időtől kezdve pedig az 1898. évi XIX. törvényezikk „Első czimé“-ben foglalt határozatok szerint a . . . . .-i m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg az ennek alárendelt . . . . .-i m. kir. járási erdőgondnokság látja el.

### 4. §.

Az 1. §-ban megjelölt közös erdőket és kopár területeket eddig Vajdakut község képviselőtestülete és a községi előljáróság kezelte.

A jelen szabályzat megállapításától kezdve az 1. §-ban említett erdők és kopár területek gazdasági ügyeit, a mennyiben nem a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság hatáskörébe tartoznak, a jelen szabályzatban megállapított hatáskörrel a közös birtokosok gyűlése, továbbá a közös birtokosok gyűlése által választott elnök, választmány, erdőgazda, pénztárnok és jegyző intézik.

A közös birtokosok gyűlésének határozatait az elnök, választmány, erdőgazda, pénztárnok és jegyző hajtják végre.

Azon közbeeső idő alatt, míg a jelen szabályzat jóváhagyást nyer és életbelépttetik, illetőleg a míg az elnök és végrehajtó közegek szabály szerint megválasztatnak, az elnök teendőit az elnöki hatáskör gyakorlására 1899. augusztus hó 15-én meghatalmazott és a közigazgatási erdészeti bizottságnak szabályszerűen bejelentett községi bíró, a többi végrehajtó közegek teendőit pedig a községi előljáróság végzi.

Az 1900. január hó 1-étől kezdve a közös erdők és kopár területek anyag- és pénzkezelése, a község anyag- és pénzkezelésétől elkülönítve, a jelen szabályzat szerint vezetendő.

## 5. §.

Az erdőőrzéssel járó teendőket továbbra is a közigazgatási erdészeti bizottság által kinevezett . . . . -i járási erdőőr és az ennek felügyelete alatt ezen birtokosság által alkalmazott erdőszolga teljesíti.

## II. A közös birtokosok gyűlésének székhelye, szervezete és hatásköre.

## 6. §.

A közös birtokosok gyűlésének székhelye Vajdakut község.

A gyűlések rendszerint a községházának tanácsstermében, kivételes esetekben a gyűlés összehívása alkalmával megjelölendő helyiségben tartatnak.

## 7. §.

A közös birtokosok gyűlésén részt vehetnek és a határozatok hozatalánál szavazati joggal bírnak azok a tényleges birtokosok:

a) a kiknek a közös erdőhöz és kopár területhez való jogát az 1899. október hó 25-én megtartott alakuló gyűlés elismerte s ennek alapján nevüket és arányrészeiket a szavazásra jogosultak jegyzékébe felvette;

b) a kiknek nevét és arányrészét a közös birtokosok gyűlése egyhangu határozattal vagy arányrészek szerint számított szavazattöbbséggel a szavazásra jogosultak jegyzékébe ezentul felveszi;

c) a kiknek nevét és arányrészét a közös birtokosok gyűlésének elutasító határozata ellen szabályszerű időben beadott panasz alapján a közigazgatási bizottság, vagy a közigazgatási bizottság elutasító határozata ellen beadott panasz alapján a közigazgatási bíróság a szavazásra jogosultak jegyzékébe beiktatja;

d) a kiknek a közös erdőhöz és kopár területhez való jogát és arányrészét jogerős határozattal a rendes polgári bíróság megállapítja, illetőleg a kiknek nevét és arányrészét a gyűlés ilyen jogerős bírói határozat alapján a szavazásra jogosultak jegyzékébe felveszi.

## 8. §.

A szavazásra jogosultak jegyzékébe felvett közös birtokosoknak a gyűlésen való részvételi és szavazati joga megszűnik, ha a gyűlés nevüknek és arányrészeiknek a szavazásra jogosultak jegyzékéből való törlését elhatározza.

## 9. §.

A szavazásra jogosultak jegyzékébe felvett közös birtokosokon kívül a közigazgatási erdészeti bizottság kiküldöttje és a m. kir.



állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság közegei is részt vehetnek a gyűlésen, de szavazati joggal nem bírnak.

Ha a közös birtokosok gyűlése kivételesen olyan egyéneket választ meg, vagy a közigazgatási erdészeti bizottság az 1898. évi XIX. t.-cikk 40. §-a alapján olyan egyéneket rendel ki elnökül és végrehajtó közegekül (választmányi tagokul, erdőgazdálul, pénztárnokul, jegyzőül), kik a szavazásra jogosultak jegyzékébe nincsenek felvéve, a megválasztottak, illetőleg kirendeltek szintén részt vehetnek a gyűlésen, de szavazati joggal nem bírnak.

#### 10. §.

A szavazásra jogosultak szavazati jogaikat, a 25. §. második bekezdésében és a 29. §-ban megjelölt eseteket kivéve, arányrészeik szerint gyakorolják, még pedig oly módon, hogy az  $\frac{1}{8}$  telek-járandósággal bíró közös birtokosok egy szavazattal, a  $\frac{2}{8}$ ,  $\frac{3}{8}$ ,  $\frac{4}{8}$ ,  $\frac{5}{8}$ ,  $\frac{6}{8}$  arányrészrel bírók pedig 2, 3, 4, 5, 6 szavazattal stb. járulnak hozzá a gyűlés határozataihoz.

Azokra a közös birtokosokra nézve pedig, a kiknek arányrésze nem az  $\frac{1}{8}$  telek-járandóság többszörösében van kifejezve, megállapítatik, hogy a gyűlésen annyi szavazattal bírnak, a hány szavazat a legközelebb eső, nyolczadtelkekben kifejezett arányrészt a fentebbiek szerint megilleti. Így például az a birtokos, a kinek arányrésze  $\frac{1}{5}$ , annyi szavazatot gyakorolhat, mint az, a kinek arányrésze  $\frac{2}{8}$  (tehát 2 szavazatot), az pedig a kinek arányrésze  $\frac{1}{6}$ , annyit, mint a kinek arányrésze  $\frac{1}{8}$  (tehát csak egy szavazatot). Mert értéke szerint az  $\frac{1}{5}$  arányrész a nyolczad telkekben kifejezett arányrészek közül a  $\frac{2}{8}$ -hoz, az  $\frac{1}{6}$  arányrész pedig  $\frac{1}{8}$ -hoz áll legközelebb.

Végül azokra a közös birtokosokra nézve, akiknek arányrésze  $\frac{1}{8}$ -nál kisebb telekjárandóságnak felel meg, közös megegyezéssel megállapítatik, hogy ezek csak társulás útján gyakorolhatják szavazati jogaikat, oly módon, hogy közülök annyi gyakorol együttesen egy szavazatot, a hánynak arányrésze a szavazásra nézve egységül választott  $\frac{1}{8}$  telek-járandóságnak megfelel. Az ekként társuló közös birtokosok azonban közülök a közös birtokost, aki által jogaikat a gyűlésen gyakorolni kívánják, meghatalmazni és az elnöknek bejelenteni kötelesek.

A szavazásra jogosultak jegyzékében az ekként megállapított szavazatszámok kitüntetendők.

#### 11. §.

Ha a közös birtokosok személyében, arányrészeiben és gyakorolható szavazataik számában változások állanak be, a szavazására jogosultak jegyzéke azonnal megfelelően kiigazítandó.

A kiigazítás iránt a választmány javaslata alapján a közös

birtokosok gyűlése határoz. A gyűlés ezen határozata ellen a kihirdetéstől számított 15 napon belül a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye. A határozat a közigazgatási erdészeti bizottságnak akkor is bejelentendő, ha az panaszszal nem támadtatik meg.

#### 12. §.

A szavazásra jogosultak jegyzékében a jogosultak nevén, arányrészein és szavazatain kívül, a jogosultak fejenkénti számának, arányrészeinek és gyakorolható szavazatainak összege is nyilvántartandó.

Miután az 1. §-ban említett közös erdőilletőség és legelőilletőség az urbéri birtokrendezéskor összesen  $76\frac{1}{2}$  urbéri telek járandóságául adatott ki, az arányrészek összege  $76\frac{1}{2}$ -nél egy időben több nem lehet.

#### 13. §.

A szavazásra jogosultak jegyzékében nyilvántartott közös birtokosok közül:

a) az önképviselőre jogosított birtokosok személyesen vagy meghatalmazottak által;

b) a jogi személyek törvényes képviselőik, vagy ezek meghatalmazottai által;

c) a gyámság és gondnokság alatt állók, gyámjaik és gondnokaik vagy ezek meghatalmazottai által gyakorolják a gyűlésen jogaikat.

A meghatalmazottak megbízó leveleinek érvényességéhez a meghatalmazó aláírásán kívül még két tanu aláírása is szükséges.

#### 14. §.

A gyűlést az elnök hívja össze.

Rendes gyűlés évenként kétszer tartatik: egy október vagy november hónapban, és egy márczius vagy április hónapban.

Rendkívüli gyűlést az elnök akkor köteles összehívni, ha valamely fontos ügyben a közös birtokosok gyűlésének sürgősen kell határozni és a határozathozatalt a rendes félévi gyűlésig elhalasztani nem lehet, továbbá akkor, ha az összehívást a gyűlés céljának és okának megjelölésével a szavazásra jogosult közös birtokosoknak fejenként számítva legalább egytized része írásban kéri. Az utóbb említett kérelem alapján az elnöknek a gyűlés összehívása iránt, ha az ügy sürgős és a halogatás kárral járhat, nyolcz napon belül, más esetekben pedig 30 napon belül intézkedni kell.

#### 15. §.

A gyűlés napja és órája, továbbá abban az esetben, ha az nem a községházának tanácstermében tartatik, a gyűlés helye, ugy-

szinte a gyűlés tárgysorozata dobszó mellett való kihirdetés és a meghívónak és a tárgysorozatnak a községházánál való kifüggesztése által legalább 15 nappal előre közhírré teendő.

#### 16. §.

A m. kir. járási erdőgondnokság, továbbá azok a közös birtokok, kik más községben laknak és, a mennyiben a gyűlésen közigazgatási erdészeti bizottság kiküldöttjének is jelen kell lenni, a közigazgatási erdészeti bizottság a gyűlés idejéről, helyéről és tárgysorozatáról a kihirdetéssel egyidejűleg írásbelileg értesítendő.

Ha a legközelebb megtartandó gyűlésen olyan ügyek kerülnek szőnyegre, melyek tárgyalásánál a m. kir. állami erdőhivatal képviselőjének jelenléte kívánatos (üzemterv módosítás, árszabály megállapítása, természetben gyakorolható haszonvételek kiosztása, árverési és szerződési feltételek megállapítása stb.), a gyűlés ideje lehetőleg a m. kir. állami erdőhivatal hozzájárulásával tűzendő ki.

#### 17. §.

A gyűlést az elnök, akadályoztatása esetében pedig a választmánynak elnökhelyettesül kijelölt tagja vezeti, kivéve azt az esetet, ha a gyűlésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje is jelen van; ebben az esetben a gyűlést a közigazgatási bizottság kiküldöttje vezeti.

Ha sem az elnök, sem az elnökhelyettes, sem a közigazgatási bizottság kiküldöttje nincsenek jelen, a tanácskozások vezetésére a gyűlés ideiglenes elnököt választ.

#### 18. §.

A gyűlésen érdemlegesen csak a tárgysorozatba felvett kérdések, továbbá az elnöknek a gyűlés kihirdetése után érkezett sürgős hatósági rendeletek végrehajtására vonatkozó előterjesztései és végül, a mennyiben legalább 40 szavazatot képviselő közös birtokos által terjesztetnek elő, az olyan indítványok tárgyalhatók, a melyek nem tartoznak a következő § ban említett kivételek közé.

#### 19. §.

Kivételt képeznek s *érdemlegesen nem tárgyalhatók* a gyűlés tárgysorozatába fel nem vett indítványok:

a) ha a jelen szabályzat módosítására vagy hatályon kívül helyezésre vonatkoznak;

b) ha az érvényben levő gazdasági üzemterv megváltoztatását célozzák;

c) ha elfogadás esetében a közös birtokosságot, vagy a közös birtokosokat költséggel terhelhetik, vagy a természetben gyakorol-

ható használatok kiterjesztését vagy korlátozását vonhatják maguk után ;

*d)* ha olyan kérdéseket érintenek, a melyekben az intézkedés joga a jelen szabályzat szerint nem a gyűlés, hanem az elnök, választmány, erdőgazda vagy pénztárnok hatáskörébe tartozik.

Az ilyen indítványok közül az *a)*—*c)* pontokban említettek, a mennyiben legalább 40 szavazatot képviselő közös birtokos által támogattnak, a következő rendes gyűlés tárgysorozatába veendőek fel ; a *d)* pontban említettek pedig intézkedés végett az elnöknek adandók ki.

## 20. §.

A gyűlések tárgysorozatát az elnökkel egyetértésben a választmány állapítja meg. Az elnöknek és a választmánynak kötelessége gondoskodni arról, hogy a gyűlés hatáskörébe tartozó ügyek, a határozathozatalra kellően előkészítve, megfelelő időben terjesztessenek a gyűlés elé. Az elnök és végrehajtó közegek intézkedései ellen irányuló panaszok, a mennyiben a panasz tárgyában való határozathozatal a gyűlés hatáskörébe tartozik, a tárgysorozatba mindig felveendőek.

A jövő évi költségvetés és a költségvetés megállapításával kapcsolatos ügyek rendszerint az őszi, a múlt évi számadások és a számadásokkal kapcsolatos ügyek pedig rendszerint a tavaszi gyűlésen terjesztendőek elő.

A szavazásra jogosult közös kirtokosoknak is jogában áll valamely ügynek a gyűlés tárgysorozatába való felvételét kérni, de az ilyen kérelmet az elnök csak akkor köteles teljesíteni, ha azt legalább 40 szavazatot képviselő közös birtokos a tárgysorozat kihirdetése előtt írásban terjeszti elő.

## 21. §.

A közös birtokosok gyűlésének hatáskörébe a következő intézkedések tartoznak :

1. a közigazgatási bizottság jóváhagyásának fentartásával határoz a közös birtokosok nevének, arányrészeinek és szavazatainak a szavazásra jogosultak jegyzékébe való felvétele, vagy a jegyzékből való törlése, illetőleg az arányrészek és szavazatszámok kiigazítása iránt ;

2. a közigazgatási bizottság, illetőleg a földmívelésügyi miniszter ur jóváhagyásának fentartásával módosítja, esetleg hatályon kívül helyezi és új szabályzattal helyettesíti a jelen szabályzatot ;

3. megvizsgálja a közös birtokosok érdekei szempontjából a m. kir. járási erdőgondnokság, illetőleg a m. kir. állami erdőhivatal által a jóváhagyásra beterjesztendő üzemtervi és üzemátvizsgálási munkálatokban tervezett gazdasági intézkedéseket és megállapítja

azokat a módosításokat, melyeket a tervezetbe saját részéről felvételni kíván; vagy pedig ezekkel a feladatokkal a választmányt bizza meg;

4. a közigazgatási bizottság, illetőleg a földmivelésügyi miniszter ur jóváhagyásának fentartásával határozatot hoz a jóváhagyott üzemtervek módosítása, esetleg hatályon kívül helyezése és új üzemtervvel való helyettesítése, továbbá az üzemtervtől eltérő gazdasági intézkedések engedélyezése tárgyában;

5. intézkedik a közös erdő és kopár terület határjeleinek kijavitása körül felmerülő vitás kérdések elintézése iránt;

6. megválasztja és állásától felmenti az elnököt, választmányi tagokat, erdőgazdát, pénztárnokot és jegyzőt, továbbá az erdőőrzésnél alkalmazott erdőszolgát; az általános választások alkalmával, a választás megtörténte után, a birtokossági erdő és kopárterület jövedelmezőségének figyelembe vételével, 3 évről 3 évre megállapítja az elnök, erdőgazda, pénztárnok és jegyző évi tiszteletdíját, s egyszersmind a tiszteletdíjak kiszolgáltatásának módját;

7. tudomásul veszi az elnök jelentését a megelőző gyűlés határozatainak végrehajtásáról, továbbá az elnök, választmány, erdőgazda, pénztárnok jelentését a saját hatáskörükben tett intézkedések eredményéről; ezen jelentések kapcsán intézkedik a határozatok végrehajtása körül netán felmerült nehézségek elhárítása vagy az esetleges mulasztások pótlása iránt; határozatot hoz az elnöknek sürgős esetekben a gyűlés utólagos jóváhagyása reményében tett intézkedései tárgyában;

8. megállapítja az elnök és az erdőgazda jelentése alapján az üzemterv szerint, vagy pedig a közigazgatási erdőészeti bizottság, illetőleg a földmivelésügyi miniszter ur külön rendelete alapján fogantatható s a m. kir. járási erdőgondnokság által kijelölt, vagy kijelölendő fahasználatokat és egyéb mellékhasználatokat és meghatározza, hogy az esedékes használatok közül melyek milyen módon és milyen feltételek szerint gyakorolhatók a közös birtokosok által természetben és melyek értékesítendőek eladás, bérbeadás vagy részbeadás útján;

9. megállapítja az üzemterv szerint vagy a hatóság külön rendelete alapján teljesítendő erdei munkákat és egyéb feladatokat és meghatározza, hogy a teljesítendő munkák közül melyek végzendők a közös birtokosok pénztára terhére és melyek a közös birtokosok által természetben lerovandó munkával;

10. megállapítja az évi költségvetést és a mennyiben a közös terhek és költségek a közös erdő és kopár terület jövedelmeiből nem fedezhetők, a járulékképen arányrészek szerint kivetendő költségeket, ugyszinté a közös birtokosok által arányrészeik szerint természetben lerovandó közös munkák mennyiségét, lerovásának mód-

ját és pénzürtékét és elrendeli a járulékok kivetését, beszedését és behajtását, illetőleg a természetben lerovandó közös munkák kivetését, lerovását vagy pénzben való megváltását és a hátralékok behajtását;

11. határoz az évi számadások jóváhagyása és a felmentvény megadása vagy megtagadása iránt; számadási hiányok esetében intézkedik azok felderítése s szükség esetében a közös birtokokosok anyagi érdekeinek biztosítása iránt;

12. megállapítja az évi számadások alapján a közös erdő és kopár terület üzemterv szerint kihasznált terményeiből és egyéb rendes haszonvételeiből a közös terhek és költségek levonása után származott évi rendes tiszta jövedelmet és elrendeli a megállapított tiszta jövedelemnek a jogosultak között arányrészek szerint való felosztását és kiszolgáltatását;

13. megállapítja az évi számadások alapján a közös erdő- és kopár terület azon esetleges rendkívüli jövedelmét, mely az üzemtervtől eltérőleg foganatosított rendkívüli használatokból befolyt és intézkedik a földmivelésügyi miniszter ur rendelete értelmében, vagy a mennyiben a földmivelésügyi miniszter ur még nem rendelkezett, a földmivelésügyi miniszter ur jóváhagyásának fentartásával, az ekként megállapított rendkívül jövedelem hováfordítása iránt;

14. a m. kir. járási erdőgondnokság javaslata alapján megállapítja a kis részletekben való eladás útján értékesítendő fatermékek és más erdei melléktermékek árszabályát;

15. a m. kir. járási erdőgondnokság javaslata alapján megállapítja a nagyobb mennyiségben egyszerre eladandó fatermékek mennyiségét, becsértékét és eladási feltételeit (nyilvános árverés esetében az árverési és szerződési feltételeket), vagy pedig ezekkel a feladatokkal, a kötendő szerződések jóváhagyásának fentartása mellett, a választmányt bizza meg;

16. jóváhagyja a 77. §. szerint az adás-vevési és bérleti szerződéseket;

17. a választmány előterjesztése alapján elintézi az elnök, választmány, erdőgazda, pénztárnok, jegyző és az erdőőrzésnél alkalmazott erdőszolga ellen emelt panaszokat, illetőleg a választmánynak ilyen ügyben hozott határozatai ellen bejelentett fellebbezéseket; szükség esetében elrendeli a vizsgálatot és a kiküldött bizottság javaslata alapján határozatot hoz a felmerült panasz ügyében;

18. határoz minden más ügyben, melyet az 1898. évi XIX. törvényezikk, az annak végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek és a jelen szabályzat a gyűlés hatáskörébe utalnak, továbbá azokban az ügyekben, melyeket az elnök a saját, továbbá a választ-

mány, pénztárnok és erdőgazda hatáskörébe tartozó ügyek közül kivételesen a közös birtokosok gyűlése elé terjeszt.

#### 22. §.

A gyűlésnek a megelőző §-ban megállapított hatásköre az 1. §-ban említett közös erdők és kopár területek állagának elidegenítésére, egyéneként való felosztására és megterhelésére nem terjed ki.

Ha tehát ilyen intézkedések szüksége beáll, az erdő és kopár terület közös tulajdonosainak nem a jelen szabályzat szerint, hanem az általános magánjogi szabályok szerint kell eljárni.

Ha telekkönyvi akadályok nem forognak fenn, a közös tulajdonosok köthetnek ugyan jelzálogos kölcsönt a közös erdő és kopár terület céljaira is, de a kölcsönrel csak azok járandóságait terhelhetik meg, a kik a kölcsönt felveszik.

#### 23. §.

A megelőző §. első bekezdésében foglalt rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a gyűlés a közös erdő és kopár terület határjeleinek kijavítása és kiigazítása körül felmerülő vitás kérdések elintézése iránt a szükséges intézkedéseket megtehesse.

A gyűlés tehát elkerülhetetlen szükség esetében a vitás kérdések elintézése céljából a közös erdő és kopár terület egyes kis részleteinek elidegenítését vagy elcserélését is elhatározhatja, de az érdekelt szomszédokkal ez iránt kötendő egyezségek csak akkor érvényesek, ha a földmivelésügyi miniszter ur által jóváhagyatnak.

Az ilyen egyezségek vagy szerződések tehát a szükségesség igazolása mellett a közigazgatási erdészeti bizottság útján jóváhagyás végett a földmivelésügyi miniszter urhoz terjesztendők fel.

#### 24. §.

A tárgyalás alatt álló kérdéshez rendszerint csak egyszer lehet hozzászólni; az elnök azonban kivételesen másodszori felszólásra is engedélyt adhat. A felszólalás rendjét az elnök a jelentkezés sorrendje szerint állapítja meg.

A tárgytól eltérni nem szabad; a ki ez ellen vét, attól az elnök megvonhatja a szót.

Azokat, a kik a gyűlésen a csendet és a rendet zavarják; az elnök rendre utasíthatja, kétszeri sikertelen rendreutasítás után pedig az illetőnek a gyűlésből való kizárását indítványozhatja.

Szükség esetében az elnök a rend helyreállítására a közigazgatási hatóság segítségét kérheti.

#### 25. §.

Ha szólásra többé senki sem jelentkezik, az elnök a kérdést határozathozatalra tüzi ki.

Fontosabb esetekben azonban a közös birtokosoknak fejenkint számított egy negyedrésze a határozat hozatalának felfüggesztését kívánhatja és a gyűlés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet.

Határozathozatal előtt az elnöknek a kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen felelni.

## 26. §.

A határozathozatalnál, kivéve a megelőző §. második bekezdésében és a 29. §-ban említett eseteket, a szavazásra jogosult közös birtokosoknak az arányrészek szerint számított többsége dönt; maga a határozathozatal pedig a következő módon történik.

Ha a feltett kérdésre a gyűlésen jelenlevő közös birtokosok közfelkiáltással mind igennel vagy nemmel felelnek, az elnök ezen nyilatkozat értelmében mondja ki a határozatot s azt mint közfelkiáltással hozott egyhangu határozatot véteti fel a jegyzőkönyvbe.

Ha pedig a feltett kérdésre a jelenlevő közös birtokosok eltérően nyilatkoznak, az elnök az arányrészek figyelembe vétele mellett, az eltérő nyilatkozatok aránya alapján megállapítja és kijelenti, hogy megítélése szerint hol van a többség, vagy ha ilyen módon nem volna képes véleményt alkotni, az eltérő véleményen levőket felállásra és leülésre, esetleg a jobb kéz felemelésére és lebocsátására, vagy a helyiség különböző részeiben való csoportosulásra stb. hívja fel s ekként állapítja meg és jelenti ki, szintén az arányrészek figyelembe vételével, a többséget; a határozat kimondása előtt azonban kérdést intéz a kisebbséghez, hogy az elnöki kijelentésben megnyugszik-e vagy pedig szavazást kíván.

Ha a kisebbség a szavazástól eláll, a határozatot előzetes kijelentése értelmében mondja ki, a jegyzőkönyvbe pedig fölvéteti, hogy a szótöbbséggel hozott határozatban a kisebbség, szavazás kérése nélkül, megnyugodott.

Ha ellenben a kisebbség szavazást kér, összeszámíttatja azok szavazatait, a kik a kérelmet támogatják s ha az ekként megállapított szavazatok száma eléri vagy meghaladja a 40 szavazatot, a szavazást tényleg elrendeli. Ellenkező esetben a kérelmet figyelmen kívül hagyja és a határozatot az előzetes elnöki kijelentés értelmében mondja ki, a jegyzőkönyvbe pedig felvéteti, hogy a szavazást — az erre vonatkozó indítványt támogató szavazatok elégtelensége folytán — nem lehetett elrendelni.

## 27. §.

Az arányrészek szerinti szavazás a szavazatok egyszerű össze számlálásával vagy névszerinti szavazással történik.



Névszerinti szavazásnak csak akkor van helye, ha azt legalább 40 szavazatot képviselő, jelenlevő közös birtokos írásban kéri.

Egyszerű szavazásnál az elnök az igennel és nemmel szavazókat egymás után felállásra, vagy külön-külön csoportosulásra hívja fel s ilyen módon a különböző csoportok szavazatait, a csoportok által kijelölt egy-egy közös birtokos, mint bizalmi férfi ellenőrzése mellett, a jegyző által feljegyezteti és összeszámoltatja és a határozatot az ekként megállapított többség véleménye értelmében mondja ki. Egyszerű szavazásnál a jegyzőkönyvbe csak a szavazatok számaránya veendő fel.

Névszerinti szavazásnál a jegyző az előbbi módon ellenőrzésre kijelölt bizalmi férfiak ellenőrzése mellett a szavazók neveit és szavazatait is feljegyzi és jegyzőkönyvbe veszi.

A feljegyzett szavazatok helyességét úgy az egyszerű, mint a névszerinti szavazásnál a szavazásra jogosultak jegyzékével ellenőrizni kell.

#### 28. §.

Azok a közös birtokosok, a kik a gyűlésen meg nem jelentek vagy a határozathozatalban részt nem vettek, úgy tekintetnek, mint a kik a gyűlésen jelenlevők többségének határozatához hozzájárultak.

#### 29. §.

A határozatok a következő esetekben a 25., 26. és 27. §-okban foglalt szabályoktól eltérő módon hozatnak, nevezetesen abban az esetben:

a) ha a gyűlésnek az iránt kell határozni, hogy a közös erdő eladásra szánt fatermékeinek az a része, mely kis részletekben, árszabály szerint nem értékesíthető, nyilvános árverés mellőzésével adassék-e el;

b) ha nyilvános árverésen való eladás esetében a második árverés eredményének elfogadása vagy el nem fogadása felett kell a gyűlésnek határozni, olyan esetekben, midőn az eladás tárgyát képező fatermékek becsértéke a 2000 koronát meghaladta és ez a becsérték a második árverésen sem éretett el.

Ebben a két esetben a szavazatok az arányrészek figyelmen kívül hagyásával fejenként számítandók és az érvényes határozathoz szükséges többség a következő módon állapítandó meg:

az a) pont alatt említett esetben a nyilvános árverés mellőzése, illetőleg valamely más értékesítési mód alkalmazása csak akkor mondható ki érvényes határozatképen, ha azt a szavazásra jogosultak jegyzékében nyilvántartott összes közös birtokosoknak legalább háromnegyed része határozza el, sőt ha az eladandó fatermékek becsértéke a 2000 koronát meghaladja, az ekként hozott

határozat is csak akkor hajtható végre, ha azt a közigazgatási erdészeti bizottság jóváhagyja;

a *b*) pont alatt említett esetben pedig a gyűlés a 2000 koronát meghaladó becsértéknél kisebb ajánlatot csak a gyűlésen jelenlevő közös birtokosok szavazatának háromnegyed részével fogadhat el.

### 30. §.

A 29. §-ban említett esetekben a gyűlésen meg nem jelent közös birtokosok szavazatai az érvényes határozathoz szükséges háromnegyed rész többségbe nem számíthatók be.

### 31. §.

A 29. §-ban említett esetekben az érvényes határozathoz szükséges többséget mindig szavazás után kell megállapítani.

A szavazatok számbavétele az igennel és nemmel szavazók egyszerű megszámlálásával, vagy névszerinti szavazással történhetik.

A szavazás egyébként a 27. §. harmadik bekezdésében leírt módon történik, azzal a különbséggel, hogy a szavazatok fejenkint számíttatnak.

### 32. §.

Az elnök, választmány, erdőgazda, pénztárnok és jegyző 3 évről 3 évre választatnak. Az első, általános választás a jelen szabályzat életbeléptetése céljából összehívandó gyűlésen ejtik meg s az ekkor megválasztottak megbízatása a következő harmadik rendes téli gyűlés idejéig tart.

Mivel a végrehajtó közegek mindazon kárért, melyet a határozatok végrehajtása s általában véve kötelességeik teljesítése körül cselekvésük vagy mulasztásuk által, szándékosan vagy vétkes gondatlanságból a közös birtokosoknak okoznak, a jelen szabályzat 49. §-a szerint vagyoniilag is teljes felelősséggel tartoznak; végrehajtó közegekül a közös birtokosok közül csupán olyanok választhatók meg, akik az illető tisztségre való alkamasság mellett egyzersmind a vagyoni felelősség és megbízhatóság szempontjából sem eshetnek kifogás alá.

Az időközben megüresedő állások a legközelebbi gyűlésen töltenek be, s a megválasztottak megbízatása az általános választások idejéig tart.

Az erdőszolga állása szintén választás után töltenek be. Alkalmazásának és állásától való felmentésének feltételeit a közigazgatási bizottság által jóváhagyott szolgálati és fegyelmi szabályok határozzák meg.

### 33. §.

A választások közfelkiáltással, vagy szavazással történnek. Szavazás esetében a szavazatok arányrészek szerint számíttatnak.

Általános választásoknál az elnök külön, az erdőgazda, a pénztárnok, a jegyző és a választmány tagjai pedig együttesen választatnak.

Közfelkiáltással ejthető meg a választás, ha a közös birtokosok által a betöltendő állásra csak egy jelölt ajánlatik, illetőleg ha az együttesen betöltendő állásokra csak egy-egy jelölt (egy névsor) ajánlatik és az ajánlat egyhangulag elfogadtatik, illetőleg ha a szavazás elrendelésére legalább 40 szavazatot képviselő közös birtokosok részéről indítvány nem tétetik.

Ha ellenben ugyanarra az állásra több jelölt ajánlatik, illetőleg szavazás elrendelésére indítvány tétetik, a választás szavazással ejtendő meg.

A szavazás a szavazók által ajánlottak nevének és szavazatszámának feljegyzésével nyilvánosan történik.

A szavazatok feljegyzésére, a szavazatok számbavételére és az eredmény megállapítására a pártok ajánlata alapján 4, esetleg 5 tagú bizottság küldetik ki, melynek két tagja a szavazatokat jegyzi, többi tagja pedig a szavazásra jogosultak jegyzékével a szavazatok számát és a szavazatok számbavételét ellenőrzi.

A szavazás eredményét a szavazatszedő bizottság által saját kebeléből választott elnök hirdeti ki.

Megválasztottnak jelentendő ki az, a kire, illetőleg a választmányi tagok választásánál a kikre a legtöbb szavazat esett.

Szavazatok egyenlősége esetében az eredményt a választási elnök sorshuzással dönti el.

#### 34. §.

A gyűlés érvényes határozatot csak akkor hozhat, ha a gyűlésen legalább 100 szavazatot képviselő közös birtokos van jelen.

Ha a gyűlés ezen határozatképes szavazatszám hiányában határozatot nem hozhat, az elnök 30 napon belül új gyűlést köteles összehívni. Ezen a gyűlésen a megjelent közös birtokosok az első gyűlésre kitűzött ügyekben, a szavazatok számára való tekintet nélkül, érvényesen határoznak.

Kivételt képeznek a 29. §-ban említett ügyek, melyekben az érvényes határozathoz mindig a 29. és 30. §-okban megjelölt többség szükséges.

#### 35. §.

Az elnök által kimondott határozatok közül azok, a melyek a közös birtokosokra külön-külön közvetlenül teljesítendő kötelesegeket rónak, vagy a közös birtokosok által külön-külön gyakorlandó jogokat állapítanak meg, vagy szüntetnek meg, a gyűlés napjától számított 8 napon belül dobszó mellett kihirdetendők; a

gyűlés egyéb határozatai az elnöki kijelentéssel kihirdetetteknek tekintendők.

A gyűlés határozatainak végrehajtásáról az elnök gondoskodik.

### 36. §.

A gyűlés határozatai ellen a kihirdetéstől számított 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye. Panaszszal élhet minden érdekelt fél és a gyűlés elnöke, habár nincs is érdekelve.

Az olyan határozatokkal szemben, melyek törvénybe vagy szabályba ütköznek, a közigazgatási bizottság kiküldöttje, továbbá a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokság érdekelt félnek tekintendők s ennél fogva az ilyen határozatok ellen szintén panaszszal élhetnek s fontosabb esetekben egyszersmind a határozat végrehajtásának előzetes megtiltását is kérhetik a közigazgatási bizottságtól.

A panasz írásban vagy szóbeli bejelentéssel az elnöknel adandó be. Szóbeli bejelentés esetében a panaszról jegyzőkönyv veendő fel.

A panaszszal megtámadott határozatot az elnök a panasz beadására kitűzött 15 nap leteltétől számított 8 napon belül jegyzőkönyvi kivonatban a panaszszal együtt a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni tartozik.

### 37. §.

A panasz egymagában a megtámadott határozat végrehajtását nem akadályozza meg, de a közigazgatási bizottság, ha a panasz érdemében azonnal nem határozhat, a megtámadott határozat végrehajtását előzetes intézkedéssel megtilthatja.

A hatósági kiküldetések panaszszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye. A közigazgatási bizottság határozata ellen a közigazgatási bírósághoz szintén panasznak van helye.

### 38. §.

Ha a közös birtokosok az elnököt, választmányt, erdőgazdát, pénztárnokot és jegyzőt megválasztani és az elnököt bejelenteni elmulasztják, a közigazgatási bizottság a közös birtokosokat, a választás megejtése végett gyűlésre hívja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, elnökül, választmányi tagokul, pénztárnokul, erdőgazdául és jegyzőül a jelen szabályzatban megállapított hatáskörrel, ideiglenesen arra alkalmas közös birtokosokat, vagy szükség esetében a közös birtokosok körén kívül álló más alkalmas egyéneket rendel ki.

## 39. §.

Ha a közös birtokosok gyűlése a kirendelt elnök és többi végrehajtó közegek ideiglenes megbízását megszüntetni kívánja, ezt az elhatározását a közigazgatási bizottságnak bejelenteni tartozik. A közigazgatási bizottság ebben az esetben a választógyűlés összehívása iránt három hónapon belül intézkedik.

## 40. §.

Ha a közös birtokosok az elnök által összehívott gyűlésen meg nem jelennek, vagy a tárgyalásra kitűzött ügyekben határozatot nem hoznak, vagy ha a közigazgatási bizottság jogerőre emelkedett határozatainak végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe tartozó intézkedéseket meg nem teszik, a közigazgatási bizottságnak jogában áll a gyűlés hatáskörét ideiglenesen az elnökre ruházni.

## 41. §.

Az elnöknek az előbbi §-ban említett kivételes hatásköre addig tart, míg a közös birtokosok egy e végből összehívott gyűlésen érvényes határozattal ki nem jelentik, hogy a gyűlés hatáskörének betöltése tekintetében a törvény és a jelen szabályzat követelményeinek eleget tenni kívánnak.

Ennek a határozatnak a meghozatalu czéljából a gyűlést az elnök saját kezdeményezéséből is összehívhatja; mindenesetre összehívni köteles azonban, ha azt legalább 100 szavazatot képviselő közös birtokos írásban kéri.

Ha az ekként összehívott gyűlés a jelen szakasz első bekezdésében említett kijelentést megteszi és ennek kapcsán az elnök kivételes hatáskörének megszüntetését kéri, a közigazgatási erdészeti bizottság ez iránt három hónapon belül intézkedik.

### III. Az elnök és a végrehajtó közegek jogai és kötelességei.

#### 1. Az elnök hatásköre.

## 42. §.

Az elnök hatásköre a következőkre terjed ki:

a) képviseli a közös birtokosok gyűlését a bírósággal, a közigazgatási bizottsággal és az erdőgazda segédkezése mellett a m. kir. erdőhivatallal, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnoksággal szemben;

b) megállapítja a választmányynyal egyetértésben a közös birtokosok rendes és rendkívüli gyűléseinek tárgysorozatát és gondoskodik arról, hogy a tárgyalásra kitűzött ügyek kellően előkészítve, megfelelő időben terjesztessenek a gyűlés elé;

c) összehívja a 14., 15. és 16. §-ban foglaltak értelmében a gyűlést, még pedig ha a gyűlésen oly ügyek tárgyaltnak, melyeken a m. kir. járási erdőgondnokság, vagy pedig a közigazgatási bizottság kiküldöttének jelenléte is szükséges, lehetőségig oly időben, midőn a m. kir. járási erdőgondnokság vezetője vagy helyettese, illetőleg a közigazgatási bizottság kiküldöttje a megjelenésben gátolva nincsen;

d) vezeti a közös birtokosok gyűlésén a tárgyalásokat, gondoskodik a rend fentartásáról, kimondja a határozatokat, gondoskodik a jegyzőkönyv hitelesítéséről, a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról;

e) panasszal él a gyűlés azon határozatai ellen, melyek a fennálló törvényekkel, rendeletekkel, üzemtervi intézkedésekkel és a jelen szabállyal vagy pedig a birtokosok érdekeivel ellentétben állanak; átveszi a gyűlés határozatai ellen más érdekelték által írásban benyújtott vagy szóbelileg jegyzőkönyvre adott panaszokat és a panasz beadására kitűzött határidő letelte után 8 napon belül a megtámadott határozatok jegyzőkönyvi kivonatait a panaszokkal együtt beterjeszti a közigazgatási bizottságnak;

f) megteszi a hatósági határozatok végrehajtása iránt azokat az intézkedéseket, a melyek a jelen szabályzat szerint nem tartoznak a gyűlés hatáskörébe;

g) közvetlenül vagy az erdőgazda útján gondoskodik arról, hogy a m. kir. állami erdőhivatalnak, illetőleg a m. kir. járási erdőgondnokságnak az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján tett intézkedései kellő időben és megfelelően teljesítenek;

h) gondoskodik arról, hogy a helyszínére kiszálló m. kir. erdőtisztéknek a község határán belül fuvar és ott időzésük alatt meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szoba bocsáttassék rendelkezésükre;

i) felügyel arra, hogy a közös birtokosok a jelen szabályzat rendelkezéseit és a gyűlések határozatait pontosan megtartsák;

k) ellenőrzi az erdőgazdát feladatai teljesítése körül; időnként számba veszi az erdőgazda gondozására bízott anyagokat, eszközöket, szereket és megvizsgálja az ezekről vezetett számadásokat és feljegyzéseket;

l) ellenőrzi a pénztárnok működését és időnként váratlanul megvizsgálja a pénztárt;

m) hitelesítésül aláírja a gyűlés által kivetett közös költségekről és közös munkákról készített kivetési lajstromokat és hátraléki kimutatásokat és intézkedik a kivetett járulékok és közös munkák beszedése és behajtása, illetőleg lerovása iránt;

n) a gyűlés által megállapított költségvetés keretén belül utalványozza a pénzkiadásokat és az anyagok kiszolgáltatását;

o) felügyel arra, hogy a végrehajtó közegek kötelességeiket pontosan teljesítsék; felügyel arra, hogy a járási erdőőr és az erdőszolga a szolgálati szabályokban megállapított kötelességeiknek pontosan eleget tegyenek és hogy mulasztás vagy más vétség esetében ellenük a fegyelmi szabályok szigoruan alkalmaztassanak; vétkes gondatlanság vagy hűtlenség esetében a birtokosság érdekeinek biztosítására addig is, míg a gyűlés a felmerült ügyben határozhat, megteszi a szükséges törvényes lépéseket;

p) halasztást nem tűrő, sürgős esetekben, kivételesen és saját felelősségére intézhetnek oly ügyekben is, melyek a gyűlés hatáskörébe tartoznak, de intézkedéséről az utólagos jóváhagyás megadása végett a legközelebbi rendes, vagy fontos esetekben azonnal összehívandó rendkívüli gyűlésnek kimerítő jelentést tartozik tenni;

q) ha a közigazgatási bizottság a gyűlés hatáskörét az 1898. évi XIX. törvényzikk 40. §-a értelmében ideiglenesen átruházza, elintézi a jelen szabályzat értelmében és a közigazgatási erdészeti bizottság külön rendelkezéseinek megfelelően a gyűlés hatáskörébe tartozó összes ügyeket;

r) felbontja a birtokossághoz, illetőleg az ennek gazdasági ügyeit intéző gyűléshez intézett leveleket s aláírja a gyűlés nevében hatóságokhoz, hivatalokhoz vagy magán felekhez intézett iratokat.

## 2. A választmány szervezete és hatásköre.

### 43. §.

A választmány a közös birtokosok elnökéből, az erdőgazdából, pénztárnokból, jegyzőből és a közös birtokosok gyűlése által választott öt közös birtokosból áll.

Elnöke a közös birtokosok gyűlésének elnöke, akit akadályoztatása esetében a választmány utóbb említett 5 tagja közül elnökhelyettesül kijelölt választmányi tag helyettesít.

A jegyzői teendőket a közös birtokosok gyűlésének jegyzője, akadályoztatása esetében a választmánynak erre kijelölt bármelyik alkalmas tagja látja el.

A választmány a hatáskörébe utalt teendőket az elnök által összehívott választmányi üléseken intézi el.

Választmányi ülés tartandó a közös birtokosok minden gyűlés előtt s ezenkívül valahányszor arra szükség van. Az ülésre minden tag személyesen meghívandó, még pedig lehetőleg a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölése mellett.

Az ülés határozatairól, melyek egyhangulag vagy egyszerű szótöbbséggel hozandók, rendes jegyzőkönyv veendő fel, melyet az elnök és jegyző és egy választott tag írnak alá.

A választmány határozatainak végrehajtásáról az elnök gondoskodik.

A végrehajtó közegek — az öt választott tag kivételével — tiszteletdíjban részesülnek, melynek mértékét és kiszolgáltatásának módját a gyűlés állapítja meg.

#### 44. §.

A választmány hatásköre a következőkre terjed ki:

a) nyilvántartja a szavazásra jogosultak jegyzékében a jogosultak névsorát, arányrészeit és szavazatszámát, ugyszinte a jogosultak összes arányrészeit és összes gyakorolható szavazatait; javaslatot terjeszt a gyűlés elé a szavazásra jogosultak jegyzékének kiigazítása iránt;

b) megállapítja az elnökkel egyetértésben a gyűlések tárgysorozatát;

c) előkészíti a gyűlésen tárgyalandó ügyeket és javaslatot tesz a hozandó határozatra nézve;

d) kiveti arányrészek szerint a pénztárnok és erdőgazda tervezete alapján a gyűlés által megállapított közös költségeket, illetőleg közös munkákat;

e) felosztja arányrészek szerint a gyűlés által megállapított tiszta jövedelmet, illetőleg a felosztás alá kerülő erdei haszonvételeket;

f) a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokság javaslata alapján előterjesztést tesz a gyűlésnek az eladásra szánt fatermékek és más erdei termékek mennyiségének, becsértékének és eladási feltételeinek (nyilvános árverés esetében az árverési és szerződési feltételeknek), ugyszinte a bérbeadandó haszonvételek bérleti feltételeinek megállapítása iránt, vagy pedig ha a gyűlés ezen intézkedésekkel öt bizza meg, megállapítja a mennyiséget, becsértéket és az értékesítési feltételeket;

g) intézkedik az eladás (árverés) és bérbeadás iránt; és a 66. és 77. §-okban foglalt rendelkezések figyelembe vételével, megkötí az adásvevési és bérleti szerződéseket;

h) végrehajtja azokat a többi gyűlési határozatokat, melyeket a közös birtokosok gyűlése végrehajtás végett hozzá utal;

i) tanácsal szolgál az elnöknek azon sürgős intézkedések tekintetében, melyek a gyűlés hatáskörébe tartoznak, de a legközelebbi gyűlésig el nem halaszthatók;

k) a gyűlés felhatalmazása esetében megállapítja azokat a módosításokat és kiegészítéseket, melyeket a m. kir. járási erdőgondnokság által készített üzemtervi munkálatokba a közigazgatási bizottsághoz való beterjesztés előtt esetleg felvételni kíván.



### 3. Az erdőgazda hatásköre.

#### 45. §.

Az erdőgazda az összes gazdasági teendők vezető és ellenőrző közege. Nevezetesen:

a) nyilvántartja a birtokhatárok biztosítására szolgáló határjeleket, a gazdasági beosztás állandósítására szolgáló oszlopokat, legeltetési tilalmi jeleket stb. és szükség esetében lépéseket tesz azok kijavítása vagy pótlása iránt az elnöknel;

b) felügyel arra, hogy a járási erdőőr és az erdőszolga kötelességeiket pontosan teljesítsék; mulasztás esetében jelentést tesz az elnöknek;

c) kíséri a helyszínére kiszálló m. kir. erdőtiszteteket, rendelkezésekre bocsátja a szükséges munkásokat, anyagokat, szereket; átveszi tőlük a teendőkre vonatkozó utasításokat és jelentést tesz azok végrehajtása ügyében az elnöknek;

d) felfogadja a gyűlés és az elnök által elrendelt munkálatok végrehajtásához szükséges munkásokat, vezeti és ellenőrzi a munkát; jegyzéket készít a felhasznált napszámokról és azt a bér kiutalványozása végett minden hét végével bemutatja az elnöknek;

e) felosztja és kirendeli megfelelő időben a kivetett közös munkaerőt, feljegyzi a lerótt munkát, nyilvántartja a hátralékokat és a behajtás iránti intézkedés végett kellő időben jelentést tesz az elnöknek;

f) beszerzi a szükséges szerszámokat, anyagokat, szereket és elszámol az elnök által erre a célra utalványozott költségekkel;

g) számbaveszi a teljesített munkát, átveszi a termelt faanyagokat s azokról, valamint a beszerzett tárgyakról rendes számadást vezet;

h) felügyel arra, hogy a jogosultak a természetben igénybe vehető haszonvételeket a gyűlés által megállapított helyen, az őket megillető mértékben és a megállapított feltételek szerint gyakorolják;

i) őrizi a gazdaságra vonatkozó iratokat (üzemterveket, rendelkezési naplót, nyilvántartásokat) és a gazdasági intézkedésekre vonatkozó hatósági rendeleteket;

k) általában teljesíti mindazokat a feladatokat, melyeket az a—i) pontokban foglalt feladatokon kívül a jelen szabályzat vonatkozó rendelkezései és a gyűlésnek esetről-esetre hozott határozatai hatáskörébe utalnak, vagy ezek alapján az elnök elrendel.

### 4. A pénztárnok hatásköre.

#### 46. §.

A közös erdő és kopár terület gazdasági ügyeinek intézésével járó összes pénzkezelési teendőket a pénztárnok végzi. Nevezetesen:

a) bevételezi a közbirtokossági pénztár számára teljesített befizetéseket s teljesíti a birtokossági pénztárból kiutalványozott összegek kifizetését, kezeli a letéteket, a birtokosság pénzkészleteit és értekeit, s mindezekről okmányolt számadást vezet;

b) nyilvántartja és beszedi a jogosultakra kivetett költségjárulékokat, valamint a le nem rótt közös munkákért esedékes összegeket.

c) nyilvántartja a közös birtokosok hátralékait, s a hátralékkal nem terhelt közös birtokosok számára kiadja a természetbeni haszonvételek gyakorlására jogosító igazolványokat;

d) nyilvántartja és kifizeti a közös birtokosok részére a tiszta jövedelemből kivetett osztalékokat, az illető közös birtokosok esetleges hátralékainak levonásával;

e) nyilvántartja a birtokosságot illető közös bevételek és kiadások fizetésének határnapjait s ezekre az elnököt esetről-esetre idejekorán figyelmezteti;

f) figyelemmel kíséri a költségvetésben engedélyezett hitel állapotát, s ha a hitel valamelyik rovaton kimerülőben van, erről az elnöknek jelentést tesz;

g) az erdőgazda közreműködésével javaslatot készít a gyűlés által megállapított közös költségek, illetőleg közös munkák kivételére nézve;

h) az erdőgazda és jegyző közreműködésével s az elnök utbaigazításai szerint elkészíti az évi zárószámadást, valamint az évi költségvetési előirányzat tervezetét;

i) gondoskodik a pénzszekrények és az abban elhelyezett értékeknek és okmányoknak biztonságáról;

k) általában teljesíti mindazokat a feladatokat, melyeket az *a—i* pontokban foglalt feladatokon kívül a jelen szabályzat vonatkozó rendelkezései s a gyűlésnek esetről-esetre hozott határozatai hatáskörébe utalnak, vagy ezek alapján az elnök elrendel.

## 5. A jegyző hatásköre.

### 47. §.

A birtokosság összes írásbeli teendőit, a mennyiben azok kifejezetten más végrehajtó közeg hatáskörébe utalva nincsenek, a jegyző végzi. Nevezetesen a jegyző hatáskörébe tartoznak a következő feladatok:

a) végzi a gazdasági ügyvitellel járó összes levelezéseket, s a kiadott iratokat egyszersmind ő is aláírja az arra egyébként illetékes végrehajtó közeg mellett;

b) segítkezik a többi végrehajtó közeg írásbeli teendőinél;

c) vezeti a gyűlés, választmányi ülések, valamint más tárgya-

lások jegyzőkönyveit s azokba az elnök által kimondott határozatokon kívül egyszersmind a határozatok ellen bejelentett esetleges panaszokat is felveszi; a gyűlés jegyzőkönyveit legfeljebb 8 nap, más jegyzőkönyveket legfeljebb 3 nap alatt az elnöknek letisztázva átadni köteles;

d) őrzi és nyilvántartja a szavazásra jogosultak névjegyzékét;

e) kivonatozza és nyilvántartja a gyűlés, valamint a választmányi ülések határozatait és illetőleg azok foganatosításának esetleges határnapjait, és ezekre az elnököt s az érdekelt többi végrehajtó közeget idejében figyelmezteti; az egyes végrehajtó közegekre vonatkozó határozatokról, valamint az árverésekre vagy alkutárgyalásokra vonatkozó jegyzőkönyvekből és a szerződésekből (a 85. § szerint) készített kivonatokat az érdekelt végrehajtó közegeknek kézbesíti;

f) a birtokossághoz illetőleg az annak ügyeit intéző gyűléshez intézett s illetve ennek részéről kiadott iratokról, továbbá a jegyzőkönyvekről, kivetési lajstromokról, hátraléki kimutatásokról, szerződésekről s ezekhez hasonló más okmányokról rendes iktató könyvet vezet; kezeli és őrzi a birtokosság irattárát s mindazokat a könyveket, számadásokat s egyéb iratokat, melyek őrizete kifejezetten más végrehajtó közeg hatáskörébe utalva nincsen;

g) általában véve teljesíti mindazokat a feladatokat, melyeket a fentebb a)–f) pontok alatti feladatokon kívül a jelen szabályzat vonatkozó rendelkezései s a gyűlés esetről-esetre hozott határozatai hatáskörébe utalnak, vagy ezek alapján az elnök elrendel.

#### IV. Az alkalmazottak (erdőr és erdőszolgák) felfogadása és alkalmazása.

##### 48. §.

A közbirtokosság tulajdonát képező erdő és kopár terület erdőri teendőinek ellátására szükséges erdőőr és erdőszolga felfogadásának és alkalmazásának módját és feltételeit, valamint az alkalmazottak szolgálati utasítását és a velük szemben alkalmazandó fegyelmi szabályokat a hatóságilag jóváhagyott külön szolgálati és fegyelmi szabályok írják elő.

#### V. Az elnök és a többi végrehajtó közegek ellen kötelelőségmulasztás vagy szabálytalan eljárás esetében alkalmazandó rendszabályok.

##### 49. §.

Az elnök és a többi végrehajtó közegek a gyűlés határozatainak és a hatáskörükbe utalt egyéb teendőknek lelkiismeretes és

pontos végrehajtásáért, valamint hatáskörüknek gyakorlásánál követett eljárásukért a gyűléssel szemben teljes felelősséggel tartoznak s a végrehajtó közegek minden egyes tagja azért a kárért, amelyet a határozatoknak, valamint a hatáskörébe utalt egyéb teendőknek végrehajtásánál akár cselekvése, akár mulasztása által, szándékosan vagy vétkes gondatlanságból, esetleg hűtlenségből a közös birtokosoknak okozott, teljes kártérítéssel tartozik.

A gyűlés határozatainak gondos és helyes végrehajtása s általában véve a végrehajtó közegek kötelességeinek pontos teljesítése és azok eljárása felett az ellenőrzés és felügyelet jogát első sorban az elnök gyakorolja, aki viszont a többi végrehajtó közeggel együtt a választmány ellenőrzése és felügyelete alatt áll.

#### 50. §.

Az elnök és a többi végrehajtó közegek eljárása ellen emelt panasz az elnökhöz nyújtandó be, ki azt előzetes megvizsgálás után a választmány elé terjeszteni köteles.

Ha az elnök valamelyik végrehajtó közeg részéről kötelességmulasztást vagy szabályellenes eljárást tapasztal, az illető végrehajtó közeget megintí; és ha az illető végrehajtó közeg kötelességeit az elnök figyelmeztetése vagy megintése után sem teljesíti kifogástalanul, ez panaszát szintén a választmány elé terjeszti.

#### 51. §.

Ha a választmány az elébe terjesztett panaszt alaptalannak találja, erre vonatkozó határozatáról a panaszlót megfelelően értesíti.

Ha ellenben a panasz alaposnak bizonyul, a választmány:

a) amennyiben a megállapított kötelességmulasztásból vagy szabálytalanságból kár vagy nagyobb sérelem nem származott, az illető végrehajtó közeget megintí és erről a panaszlót értesíti;

b) más esetekben, az 55. §-ban foglaltak szerint eljárva, az ügyre nézve részletes jelentést s egyszersmind javaslatot is terjeszt a legközelebbi gyűlés elé.

A panasz tárgyát képező szabálytalanság vagy kötelességmulasztás következtében szükséges intézkedéseket, amennyiben hatáskörükben áll, az elnök illetőleg a választmány úgy az a), mint a b) alatti esetekben kellő időben megtenni kötelesek.

Ha a panasz az egész választmány ellen intéztetett, azt a választmány — igazoló jelentése kíséretében — a legközelebbi gyűlés elé terjeszteni köteles.

#### 52. §.

Ha a panaszszal illetett végrehajtó közegnek tisztjében való megmaradása a birtokosságra nézve nyilvánvalólag károsnak mutatkoznék, a választmánynak joga van az érdekelt végrehajtó közeget

tisztjétől ideiglenes felfüggeszteni is; felfüggesztés esetében azonban a választmány egyszersmind az illető végrehajtó közeg ideiglenes helyettesítéséről is köteles gondoskodni.

A felfüggesztett végrehajtó közeg tiszteletdíjának további részletei a panasz teljes elintézéséig visszatartandók.

Felmentés esetén a tiszteletdíjnak visszatartott része utólagosan kiszolgáltatandó.

#### 53. §.

A választmánynak az 51. §. első bekezdése, valamint második bekezdésének a) pontja szerint, továbbá az 52. §. szerint hozott határozatait az érdekeltek a gyűlés elé felelbezzethetik.

A felelbezzést az elnöknél kell benyújtani.

A felelbezzést az elnök a választmány elé, a választmány pedig részletes jelentés és javaslat kíséretében a legközelebbi gyűlés elé köteles terjeszteni.

#### 54. §.

A gyűlés a panasz, illetőleg az 53. §-ban említett felelbezzés ügyében, a választmány által előterjesztett jelentés és javaslat alapján: vagy azonnal érdemlegesen határoz, vagy pedig az ügy megvizsgálására háromtagú bizottságot küld ki s szükség esetén egyidejűleg a felfüggesztés és helyettesítés kérdését is elintézi.

#### 55. §.

A bizottság a panasz ügyében vizsgálatot indít, felderíti a tényállást, megállapítja a felelősség mértékét, valamint a netalán okozott kár mennyiségét és a vizsgálat eredményei alapján a legközelebbi ülésen javaslatot tesz az iránt, hogy a panaszszal illetett végrehajtó közeg ellen milyen megtorlás alkalmaztassék, s ha kár is okoztatott vagy eljárási költségek is merültek fel, azokért mily mértékben, — ha pedig több közegről van szó, egyszersmind milyen sorrendben — állapíttassék meg a felelősség; végül, hogy a kárösszeg és eljárási költségek behajtása végett mily lépések tétessenek meg.

#### 56. §.

A gyűlés a panasz elintézésére vonatkozó határozatában az egyes végrehajtó közegeket vagy az egész választmányt, az esetleges kár és eljárási költségek megtérítésére vonatkozó kötelezettség megállapítása mellett, egyszersmind:

a) kisebb szabálytalanság vagy köteletség mulasztás esetében, a követett eljárás rosszalásával kapcsolatban, megintheti;

b) nagyobb szabálytalanság vagy köteletség mulasztás esetén a tiszteletdíjnak bizonyos időre terjedő elvonásával, vagy végül;

c) legsúlyosabb esetekben tisztjüktől való elmozdításukkal sujtathatja.

57. §.

A gyűlésnek megelőző §. értelmében hozott határozatai ellen az érdekeltek a jelen szabályzat 36. §-a alapján panasszal élhetnek.

58. §.

A végérvényes határozattal tisztjükről előmozditott végrehajtó közeg vagy közegek helyett a legközelebbi gyűlésen új végrehajtó közeget vagy közegeket kell választani.

E végből abban az esetben, ha az illető tisztségeknek helyettesítés útján való ellátása nagyobb hátránnyal járna, illetve a birtokosság érdekeit kellően ki nem elégítené, a választás foganatosítása végett rendkívüli gyűlést kell (a 14. §. szerint) összehívni.

59. §.

Ha a végrehajtó közegek bármelyikét betegség, a birtokosság székhelyétől való távollét vagy egyéb okok kötelességeinek pontos teljesítésében akadályozzák, a választmány köteles az illetőnek megfelelő helyettesítéséről ideiglenesen gondoskodni.

Ha pedig valamelyik tisztség lemondás vagy elhalálozás következtében véglegesen megüresedik, akkor az 58. §. szerint kell az intézkedéseket megtenni.

## VI. Erdei termékek és más haszonvételek értékesítése.

60. §.

A birtokossági erdő és kopár területéről nyerhető erdei termékek és más haszonvételek kihasználásának mértékét, helyét, idejét és módját a rendszeres (és ideiglenes) gazdasági üzemtervek szabályozzák.

A rendszeres (és ideiglenes) gazdasági üzemtervek szerint a birtokossági erdőben és kopár területen a következő használatok gyakorolhatók:

1. *Nagyobb méretű épületi és haszonfára alkalmas faanyag* termeltetik az 1. §. 1. pontja alatt említett erdőilletőségnek felső „Hegyhát“ nevű részéből alakított „A“ szálerdő üzemosztály rendes vágásterületeiről, melyek fokozatos felújító vágás alkalmazásával akként használtatnak ki, hogy öt-öt évi vágásterület összefoglalva kerül öt év alatt fokozatos kihasználás alá.

2. *Kisebb méretű épületi és haszonfára alkalmas faanyag* termeltetik a fentebb említett erdőilletőség „Hegyhát“ nevű „A“ üzemosztályának, valamint „Várvölgy“ nevű „B“ sarjerdő üzemosztá-

lyának rendes vágásterületeiről, mely utóbbi üzemosztály főképen tűzifatermelésre szolgál.

3. *Tűzifa* termeltetik az 1. és 2. pontban említett „A” és „B” üzemosztály rendes vágásterületein az épületi és haszonfa-termelésre nem alkalmas törzsekből, valamint az „A” üzemosztály korosabb állabjainak erdölése útján nyert faanyagból; végül az „A”, „B” és „C” üzemosztály területén előforduló száraz és dőlt fából.

4. *Mezőgazdasági szerszámfára alkalmas vékony dorong- és rudfa* termeltetik az „A” és „B” üzemosztály rendes vágásterületeiről, továbbá az ugyanezen üzemosztályok területén erdölés és gyérités útján nyert faanyagból.

5. *Ág- és rőzsfa* termeltetik az „A” és „B” üzemosztály rendes vágásterületeiről, továbbá az ugyanezen üzemosztályok területén erdölés és gyérités, valamint a fiatalosok tisztogatása útján nyert faanyagból.

6. *Galy- és egyéb hulladék- (szedelék-) fa* adatik ki, az erdősítés alatt álló területek és a 10 évesnél fiatalabb erdőrészek kivételével, az egész erdőterületről.

7. *Legeltetés* gyakoroltatik az „A” és „B” üzemosztály, valamint az 1. §. 2. pontja alatt említett legelőilletőségéből képezett „C” üzemosztály területén, a gazdasági üzemtervekben megszabott korlátok között; továbbá magtermő években *makkoltatás* az «A» üzemosztály korosabb állabjaiban.

8. *Fü., illetőleg széna* termeltetik az «A» «B» és «C» üzemosztály tisztás területein, és esetleg az „A” és „B” üzemosztályok felújítás alatt levő vágásterületein, a gazdasági üzemtervek erre vonatkozó rendelkezései szerint.

9. *Mezőgazdasági köztes művelés* gyakoroltatik a „B” üzemosztály vágásterületeinek, továbbá az „A” és „B” üzemosztály beerdősítés alá kerülő tisztásainak lankás vagy sík fekvésű részletein, melyeken a gazdasági üzemterv szerint a beerdősítés sorvetés (esetleg ültetés) útján történik és a sorközök meghatározott ideig kapás növények termesztésére használhatók.

10. *Magvak, gyümölcsök s más ilyen erdei termékek* (famagvak, mogyoró, borókamag, vadalma, vadkörte, szeder, málna, szamóca, gomba, tarló, moha, gyógynövények stb.) gyűjtetnek az egész területen.

11. *Vadgyümölcs-csemeték, cserjék, rózsatők* stb. szedetnek az egész területen.

12. *Erdeiföld és korhadékföld* adatik ki az „A” üzemosztályban; *agyag* a „B” üzemosztály „Szivajkos” nevű részén; *homok*, az 1. §. 3. pontjában említett beerdősítendő kopár terület („D” üzemosztály) „Homokgödör” nevű részén.

13. *Kő fejtetik és kavics termeltetik* az 1. §. 4. pontjában emli-

tett beerdősítendő silány legelő területén („E<sup>c</sup>“ üzemosztály), az ott már mivelés alatt levő két kőbányában.

14. *Vadászat* gyakoroltatik a birtokosság egész közös erdő-és legelőilletőségén.

#### 61. §.

A birtokossági erdő és kopár területnek — jelen szabályzat 1. §. 2. pontjában említett — „Meleghegy“ nevű részén, mely a beterjesztett ideiglenes gazdasági üzemterv jóváhagyása esetén legelő-erdőképen fog kezeltetni, a fahasználat egyelőre szünetel; s ehhez mérten a fahasználat gyakorlásának, valamint értékesítésének általános szabályai a rendszeres gazdasági üzemterv jóváhagyása után lesznek megállapítandók és szükség esetében a jelen szabályzatba kiegészítésül felveendők.

#### 62. §.

A 60. §-ban felsorolt erdei termékeknek és más haszonvételeknek az a része, mely a birtokosság közös szükségleteinek fedezésére szükséges, (pl. az erdei utak, hidak építésére és jókarban tartására szükséges fa, kő, kavics, homok, rözse, továbbá a birtokosság hivatalos helyiségének fűtésére szükséges tüzifa, stb.) sem felosztásnak, sem értékesítésnek tárgyát nem képezheti.

Az erdei termékeknek és más haszonvételeknek többi része pedig rendszerint a következő általános szabályok szerint értékesítettetik:

1. *A nagyobb méretű épületi és haszonfára alkalmas törzsek* az „A“ üzemosztály összefoglalva kitűzött öt-öt évi vágásterületein előre kijelöltetnek, megszámoztatnak és miután a kitűzött területről az első négy év alatt a többi fatörzsek kihasználtattak, a visszamaradt vastag fák a negyedik év végével újból számba vétetnek s azoknak összes fatömege, továbbá a fatömegnek épületi és haszonfára, illetőleg tüzifára használható része, valamint becsértéke a m. kir. járási erdőgondnokság által megbecsültetik.

Az ekként megbecsült összes fatömeget, tehát annak ugy épületi és haszonfára, mint tüzifára alkalmas részét, együtt, lábon állva (tövön), *nyilvános írásbeli árverésen* kell értékesíteni, határozottan kikötvén: *a)* hogy a birtokosság az árverés alá bocsátott fatömegnek sem mennyiségéért, sem minőségéért felelősséget nem vállal; *b)* hogy vevő fél a gazdasági üzemterv rendelkezése alapján meghatározott időn belül a fa döntését, feldolgozását és az erdőből való kiszállítását, valamint a vágásterület kitakarítását saját költségén köteles teljesíteni.

2. *A kisebb méretű épületi és haszonfára alkalmas faanyag* első sorban a közös birtokosok szükségletének fedezésére szolgál s ehhez



mérten az ily célra kijelölt törzsek egyenkint, vagy a gyűlés által esetleg megállapított kisebb csoportokban, lábon állva (tövön), *zártkörű szóbeli árverés* alá bocsáttatnak, mely árverésen csakis a közös birtokosok vehetnek részt.

A zártkörű árveréshez a kikiáltási ár az árszabály alapján a 80. §. második bekezdésében foglaltak szerint állapittatik meg.

Azokra a törzsekre vagy csoportokra, melyek az árverés alkalmával meg nem vétetnek, legalább 15 napi határidővel *új zártkörű árverés* hirdetendő. Ennél az árverésnél a törzsek vagy csoportok kikiáltási árát ismét az első zártkörű árverésen alkalmazott kikiáltási árak veendőek. Ha azonban a megállapított kikiáltási árak ekkor sem éretnek el, az árverező bizottságnak jogában áll a kikiáltási árakat fokozatosan leszállítani s az eladást ily módon megkísérteni.

Ha valamennyi törzs a leszállított árak mellett sem adatnék el, a fennmaradt törzsek *nyilvános szóbeli árverésen* (melyen idegenek is részt vehetnek) adatnak el. Ezen a nyilvános szóbeli árverésen az eladás alá kerülő törzsek vagy csoportok kikiáltási árát a második zártkörű árverésen utóljára alkalmazott kikiáltási árak veendőek.

Az utóbb említett nyilvános szóbeli árverés mellőzhető is és ebben az esetben a fennmaradt törzsek az árszabályban megállapított méretek szerint feldolgoztatnak s a feldolgozott faanyag *árszabály szerint* értékesítettik.

3. A *tüzifát*, mely első sorban a közös birtokosok szükségletének fedezésére szolgál, az erdőgazda — a birtokosság költségére vagy közös munka felhasználásával — termelteti és a rakásoltatja fel.

Ha a termelt tűzifa összes mennyisége a közös birtokosok között természetbeni haszonvételképen fel nem osztatnék, a fennmaradó rész *árszabály szerint* értékesítettik, vagy ha annak elhelyezéséről és kellő őrizetéről a birtokosság nem gondoskodhatnék, együttesen vagy részletekben, a választmány által megállapított kikiáltási árak mellett, *nyilvános szóbeli árverés* alá bocsáttatik.

4. A *mezőgazdasági szerszámfára alkalmas vékony dorong és rufa*, melyet az erdőgazda a tűzifához hasonló módon és a közös birtokosok szükségleteinek megfelelő méretekben termeltet és rakásoltat fel, első sorban szintén a közös birtokosok szükségletének fedezésére szolgál és a fentebbi 2. pontban megállapított módzatok mellett értékesítettik.

6. A *galy és száraz hulladék (szedelék)-fára* a választmánynak joga van a község szegényei számára igazolványokat kiadatni, melyek alapján ezek az említett termékeket az igazolványban megjelölt erdőrészben minden pénteki napon, reggel 6 órától d. u. 3 óráig *ingyen* összeszedhetik s elvihetik.

7. A *legettetés*, valamint a *makkoltatás* a közös birtokosok által természetbeni haszonvételképen gyakoroltatik.

8. A *fü*, *illetőleg szénatermelés* a választmány által megállapított feltételek mellett *bérbeadás* vagy *részbeadás* útján értékesítetik, még pedig első sorban *zártkörű szóbeli árverésen*, ha pedig közös birtokosok nem jelentkeznének, *nyilvános szóbeli árverésen*.

A *részbeadásnál* a haszonvétel annak adandó ki, aki a birtokosság számára jutó részre nézve a legkedvezőbb ajánlatot teszi, vagyis a terményből a birtokosság számára a legnagyobb hányadot ajánlja meg; ha pedig ezt a legnagyobb terményrészt, illetőleg hányadot többen is megajánlják, az illetők között sorshuzással kell dönteni.

A birtokosság számára jutott *terményrész árszabály szerint* vagy pedig *nyilvános szóbeli árverésen* értékesítetik.

9. A *mezőgazdasági köztés műveléssel* beerdősítendő területeket a választmány a sorközök (kapás növények termesztésére való) használatának értékesítése széljából, megfelelő nagyságu parcellákra osztja.

A parcellák használata a választmány által megállapított kikiáltási ár mellett első sorban *zártkörű*, s ha az sikerre nem vezetne, *nyilvános szóbeli árverés* alá bocsáttatik, még pedig mind a két esetben azzal a kikötéssel, hogy a bérlő a megajánlott *bér fizetése mellett* az illető területet megmunkálni, bevetni vagy beültetni, a csemetesorokat hézagos helyeken kipótolni s a csemetéket a sorközök használatának ideje alatt ápolni és gondozni, s általában az összes erdőművelési teendőket saját költségén pontosan teljesíteni köteles, úgy, a mint azt a gazdasági üzemterv alapján a m. kir. járási erdőgondnokság utasításul adja.

Ha bérfizetés mellett az összes területeket mind kiadni nem lehetne, akkor a választmány a fenmaradó parcellákat, a megelőző bekezdésben foglalt kötelezettségeknek kikötésével, *bérfizetés nélkül* is kiadhatja.

Utóbbi esetben a választmány záros határidőt tűz ki, melyen belül a parcellák mezőgazdasági köztés használatának elvállalására csak közös birtokosok jelentkezhetnek.

Ha a határidőn belül több közös birtokos jelentkeznek, mint a hány parcella kiosztható, azt a kérdést, hogy a parcellák kiknek adassanak ki, sorshuzással kell eldönteni. Ellenkező esetben a határidő leteltével a fenmaradt parcellák a jelentkezés sorrendjében másoknak is kiadhatók.

10. A *magvak*, *gyümölcsök* s *más ilyen termékek gyűjtésének* joga egy-egy év tartamára rendszerint együtt, *nyilvános szóbeli árverésen* értékesítetik, a választmánynak azonban joga van netán kínál-

kozó jó alkalom esetén e haszonvételeket *alkutárgyalás útján* is értékesíteni.

11. A *vadgyümölcs-csemeték, cserjék, rózsatők stb.* szedésére az elnök ad engedélyt, még pedig a közös birtokosoknak ingyen, másoknak megfelelő feltételek mellett.

12. Az *erdeiföld, korhadékföld, agyag és homok* általában véve *árszabály szerint* árusítatik, azonban a homok és agyagtermelés kedvező alkalom esetén *alkutárgyalás útján* is értékesíthető.

13. *Kőfejtés és kavicstermelés* a „Pajtika“ nevű kisebbik kőbányában, a birtokossági erdei utak és hidak stb. építésénél és jókarban tartásánál felmerülő szükséglet fedezésére továbbra is házilag teljesítetik s a főleg a helybeli vagy vidéki lakosság számára *árszabály szerint* árusítatik.

A „*Sziklatorok*“ nevű nagyobbik kőfejtő ellenben *nyilvános írásbeli árverésen* bérbeadtik.

14. A *vadászati jog* a fennálló törvényes rendelkezések megtartása mellett *nyilvános szó- és írásbeli árverés útján* adatik bérbe

### 63. §.

A megelőző §-nak 1., 13. és 14. pontjában említett *írásbeli, illetőleg szó- és írásbeli nyilvános árverések* esetén a vevő, illetőleg bérlő féllal szabályszerű s részletes adásvevési, illetőleg bérlési szerződést kell kötni.

Ellenben a *szóbeli* (nyilvános vagy zártkörű) árveréseknél külön szerződést kötni nem kell, hanem e helyett az árverési jegyző könyvben a vevőnek (bérlőnek) összes kötelezettségei részletesen felsorolandók és az árverés alkalmával felolvasandók.

### 64. §.

A közös birtokosok gyűlése a 62. §-ban megállapított értékesítési módoktól eltérhet ugyan, azonban a birtokossági erdő és kopár területen gyakorolható fahasználatok értékesítésénél — az árszabály szerinti eladás esetét kivéve — a nyilvános árverést általában csak akkor mellőzheti, illetőleg ettől eltérő más értékesítési módot általában csak akkor alkalmazhat, ha ezt a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak legalább háromnegyed része határozza el, ugy a mint az a 29. §-ban az a) pontra nézve megállapítva van.

Ilyen határozatot azonban semmi esetre sem hozhat a gyűlés a kizárólag hatósági engedéllyel foganatosítható rendkívüli használatok közül azoknak értékesítésére nézve, melyeknek nyilvános árverésen való értékesítését a földmivelésügyi miniszter ur a rendkívüli használatra vonatkozó rendeletében feltételül kikötötte.

## 65. §.

A 2000 koronánál nagyobb becsértéket képviselő fakészlet nyilvános árverésen kívül csak a közigazgatási bizottság jóváhagyásával adható el.

Ennek kieszközlése céljából az elnök a gyűlés megbízásából a közigazgatási erdészeti bizottsághoz kérvényt intézni s abban, a nyilvános árverés mellőzésével tervezett eladásnak megállapított részletes feltételei mellett, azokat az okokat is bejelenteni köteles, melyek figyelembe vételével a gyűlés a nyilvános árverés mellőzését elhatározta.

## 66. §.

A 62. §. 1. pontjában említett faanyagok mennyiségét és becsértékét a m. kir. járási erdőgondnokság becslése alapján, valamint a 62. §. 13. és 14. pontjában említett használatok bérletének becsértékét a m. kir. járási erdőgondnokság véleményének meghallgatásával, a választmány előterjesztésére a gyűlés állapítja meg, a mely alkalommal a gyűlés rendszerint az értékesítés egyéb részletes feltételeit, nevezetesen az árverési és szerződési feltételeket, valamint az árverés kihirdetésének és megtartásának módját is meghatározza.

Ebben az esetben az árverés kihirdetése, megtartása, valamint a szerződés megkötése és jóváhagyása iránt a 77. §-ban foglaltak figyelembevételével a választmány intézkedik.

A gyűlés a jelen §. első bekezdésében felsorolt értékesítési feltételek megállapításával a választmányt is megbizhatja. Ebben az esetben az árverés kihirdetése és megtartása, valamint a szerződés megkötése iránt a gyűlés nevében szintén a választmány intézkedik, a megkötött szerződést azonban jóváhagyás végett a legközelebbi gyűlés elé köteles terjeszteni.

## 67. §.

Az erdei haszonvételek tervbevett értékesítéséről az elnök a m. kir. járási erdőgondnokságot előre értesíteni s az értesítésben egyszersmind azt is megjelölni köteles, hogy mennyi és milyen terméknek milyen módon és mily feltételek mellett való értékesítéséről van szó.

## 68. §.

A mennyiben valamely haszonvételnek nyilvános árverésen való értékesítéséről van szó, erről az elnök a közigazgatási erdészeti bizottsághoz az eladás részletes feltételeinek megállapítása előtt köteles jelentést tenni, még pedig ha az említett feltételeket a gyűlés fogja megállapítani, legalább 15 nappal a gyűlés összehívása előtt, ha pedig a feltételek megállapítására kitűzött idő előtt.

## 69. §.

Ha a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak fejenként számítva legalább egynegyed része kívánja, akkor az árverési és szerződési feltételeket és ezek kihirdetésének módját a közigazgatási bizottság kiküldöttének jelenlétében kell megállapítani, ki a kihirdetés végrehajtását is ellenőrzi,

Ilyen esetben az elnök a közigazgatási bizottsághoz kiküldött kirendelése iránt idejében folyamodni köteles.

## 70. §.

Az *árverési hirdetménynek* mindenkor magában kell foglalnia: az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését, a becsértéket mint kikiáltási árt (illetőleg részbeadásoknál a birtokosságnak juttatandó terménynek hányadrészét), a szerződési időtartalmot, az árverés megtartására kitűzött helyiséget és határidőt s az esetleg szükséges felsőbb jóváhagyás fentartását, valamint, hogy az értékesítés szóbeli vagy írásbeli, avagy együttesen szó- és írásbeli, nyilvános vagy zártkörű árverés útján fog tartatni.

Végül *multhatlanul* meg kell említeni minden árverésre nézve, hogy: *utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el.*

A nyilvános írásbeli vagy szó- és írásbeli árverésekre vonatkozó hirdetményben pedig az *írásbeli zárt ajánlatokra* nézve még az is kijelentendő, hogy azok csak akkor vétetnek figyelembe:

a) ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyujtának be;

b) ha tisztán kivethető számjegyekkel s egyszersmind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget;

c) ha az ajánlat szövege, valamint annak borítéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szószerint tartalmazza, ugy, a mint az a hirdetményben foglaltatik;

d) ha lepecsételve és ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be;

e) ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti;

f) ha bánatpénzképen a megajánlott összegnek legalább 10<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban tartalmazzák;

g) ha ugy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható.

Végül az írásbeli vagy szó- és írásbeli árverésre vonatkozó hirdetményben meg kell jelölni még azt is, hogy a részletes árverési és szerződési feltételeket hol és mely időben lehet megtekinteni.

## 71. §.

A *részletes árverési feltételeket* a nyilvános írásbeli vagy szó- és írásbeli árverésekhez külön írásba kell foglalni. Ezeknek a

megelőző §-ban foglaltakon kívül tartalmazniok kell még a következőket is:

a) annak megjelölését, hogy kik vehetnek részt az árverésen s az ismeretlenek miként tartoznak igazolni magukat;

b) annak kikötését, hogy a becsáron alul elfogadható e ajánlat s hogy egyáltalán csak a legmagasabb ajánlat fogadható el; két egyenlő ajánlat közül pedig a közös birtokosok gyűlése, illetőleg választmánya szabadon választhat;

c) hogy az el nem fogadott ajánlatok mellé csatolt bánatpénzek mily uton vehetők vissza;

d) hogy az az ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatott, mennyi időn belül köteles a szerződést aláírni, valamint feleségével és ajánlatában megnevezett esetleges érdektársaival aláírtni;

e) hogy az elfogadott ajánlat benyújtója, ha visszalépne, illetőleg a szerződést a kitűzött időn belül alá nem írná és alá nem iratná, vagy ha a szerződésben megszabott biztosítékot kellő időben le nem tenné, mily következményeknek lesz alávetve;

f) hogy az árverés eredménye mikor válik kötelezővé az elfogadott ajánlat benyújtójára, illetőleg a közös birtokosok gyűlésére;

g) hogy az árverésből folyólag származó esetleges perek melyik bíróság előtt tehetők folyamatba;

h) végül, hogy az árverés tárgyát képező haszonvétel, mely itt részletesen körülírandó, mikor s ki által mutattatik meg az e czélből jelentkező ajánlattevőknek.

## 72. §.

A szerződési feltételek között, melyek a nyilvános írásbeli vagy szó- és írásbeli árverésekhez szintén külön írásba foglalandók, meg kell jelölni:

a) a szerződés tárgyának részletes és pontos leírása mellett az átadás idejét és módját; a használat gyakorlásának illetőleg az átvett faanyag kihasználásának és elszállításának idejét és módját s a szerződéses félnek a közös birtokosok gyűlése részéről leendő ellenőrzését, a minnek a szerződéses fél magát alávetni köteles;

b) a szerződés szerint fizetendő árt (vagy bért) és a fizetés teljesítésének módját és idejét; a szerződési feltételek megtartásának biztosítása végett meghatározott biztosíték összegét s letévéseinek idejét; a szerződés esetleges átruházásának feltételeit; a szerződésszegés következményeit; a bélyegilletékek és díjak megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket s végül a szerződés kötelező erejűvé válásának feltételeit.

## 73. §.

Az árverési hirdetmény közhírré tételéről az elnök legalább 15 nappal előre gondoskodni tartozik.

A közhirrététel dobszó mellett való kikiáltással és a hirdetménynek a község házánál való kifüggesztésével történik.

A 62. §. 1., 13. és 14. pontjában említett nyilvános árverésekre vonatkozó hirdetményt ezen kívül a vármegye székhelyén megjelenő hivatalos lapban, valamint két budapesti napilapban is közzé kell tenni.

#### 74. §.

Ha fatermékek eladása esetében azok becsértéke 2000 koronánál nagyobb, a nyilvános árverésre vonatkozó hirdetményt az elnök, legkésőbb annak kihirdetésekor, köteles a közigazgatási bizottsághoz felterjeszteni, és amennyiben a közigazgatási erdészeti bizottság az árverést megelőzőleg, vagy az árverést követő nyolcz napon belül az árverésre vonatkozó iratok felterjesztését elrendeli, köteles azokat a közigazgatási erdészeti bizottsághoz felterjeszteni.

#### 75. §.

Az árveréseket a választmány által kiküldött bizottság tartja meg.

Az árverési tárgyalást az elnök, vagy amennyiben a közigazgatási bizottság kiküldöttje jelen van, a közigazgatási bizottság kiküldöttje vezeti, ki a tárgyalásról jegyzőkönyvet vétet fel.

Az árverési jegyzőkönyvben a kisebb szóbeli árveréseknél rendszerint csak a legtöbbet ígérőnek neve (állása, lakhelye) s az általa megajánlott összeg veendő fel; ellenben az írásbeli árveréseknél valamennyi ajánlat felsorolandó, s ha az írásbeli zárt ajánlatok felbontását megelőzőleg egyuttal szóbeli árverés is tartatnék (mint pl. a 62. §. 14. pontjában említett esetben), a jegyzőkönyvben a fentebb jelzett módon a szóbelileg tett ajánlatok is, még pedig kivétel nélkül mind felsorolandók.

A jegyzőkönyvhöz egyszersmind hozzá kell mindenkor csatolni az árverésre vonatkozó összes iratokat (hirdetményt s az ennek közzétételét igazoló iratokat, valamint írásbeli árveréseknél a külön írásba foglalt árverési és szerződési feltételeket).

A jegyzőkönyv a lezárást megelőzőleg felolvasandó és szóbeli árveréseknél a legtöbbet ígérőkön kívül még két árverezővel aláíratandó.

A lezárt jegyzőkönyvet az eljáró bizottságnak minden tagja aláírni köteles.

#### 76. §.

Ha a 62. §. 1. pontjában említett fatermékek eladása céljából tartott árverésen a becsérték az első árverés alkalmával nem éretett el, második árverés hirdetendő s csak akkor, ha a becsérték a második versenytárgyaláson sem éretett el, fogadható el a becsértéknél kisebb ajánlat.

Ha a becsérték 2000 koronát meghaladott, a becsértéknél kisebb ajánlatot a közös birtokosok gyűlése csak a 29. §. *b)* pontja alatt megállapított módon fogadhat el.

#### 77. §.

A birtokossági erdő és kopár területen gyakorolható hasznvételek értékesítésére vonatkozó szerződéseket a gyűlés nevében rendszerint a választmány köti meg, még pedig végérvényesen abban az esetben, ha a becsértéket, az eladás módját és az eladás részletes feltételeit maga a gyűlés állapította meg és az egyezség minden tekintetben megfelel a megállapított feltételeknek; továbbá a faeladásoknál, ha ezenkívül:

*a)* a becsérték 2000 koronánál kisebb volt;

*b)* ha a becsérték a 2000 koronát meghaladta ugyan, de az eladás nyilvános árverésen kívül, a közigazgatási erdészeti bizottság előzetes jóváhagyásával történt;

*c)* a becsérték a 2000 koronát meghaladta ugyan, de az értékesítés tárgyát képező faanyag nyilvános árverésen a becsértéknél magasabb áron kelt el és a közigazgatási erdészeti bizottság a megtartott nyilvános árverésre vonatkozó iratokat az árverés előtt, vagy az árverés után nyolcz napon belül nem rendelte el.

Ha az előbb felsorolt feltételek mind meg nem volnának, a választmány az értékesítésre vonatkozó szerződést megkötheti ugyan, a szerződésbe azonban mulhatlanul felvenni köteles azt a kikötést, hogy a szerződés a birtokosságra nézve csak akkor válik kötelezővé, ha azt a gyűlés, — illetőleg ha a *b)* és *c)* pontok alatti feltételek nincsenek mind meg, a gyűlés és egyszersmind a közigazgatási erdészeti bizottság is jóváhagyta.

#### 78. §.

A helybeli lakosság fogyasztására szánt erdei termékek *árszabálya* a választmány előterjesztése alapján, évről-évre, még pedig rendszerint az őszi gyűlésen állapítandó meg.

E végből az elnök köteles a m. kir. járási erdőgondnokságot a javaslat elkészítése végett legalább 30 nappal az illető gyűlés összehívása előtt megkeresni s vele egyttal azt is közölni, hogy az árszabályba milyen fatermékek, milyen méretek szerint és milyen eladási módozatok mellett (tövön az erdőben, vagy levágott és feldolgozott állapotban, az erdei rakhelyen vagy raktárban való átadás feltétele mellett, stb.), továbbá az erdőnek milyen egyéb melléktermékei (erdei gyümölcsök, fű, kő, kavics, homok stb.) veendőek fel.

#### 79. §.

Fel kell venni az árszabályba:

*a)* általában mindazokat az erdei termékeket és használatokat,



a melyek a mindennapi életben fogyasztás tárgyául szolgálnak, még pedig oly módok, méretek és minőségek szerint, amint azok a használat, illetőleg kereslet tárgyát képezik;

b) fel kell venni végül a különböző kézi és fuvarnapszámoknak egymáshoz viszonyított értékét, valamint az évi átlagos napszám-béérték szerint az egyes kézi és fuvarnapszámok béértékét, a mint azok a közös munka kivétele esetén pénzen megválthatók lesznek.

## 80. §.

A helybeli lakosságnak a közös birtokosok körén kívül eső része a kis részletekben történő eladás (bérlet) esetén a megelőző §. a) pontja értelmében megszabott árszabály szerinti árakat fizeti.

A közös birtokosok a saját szükségletükre vásárolt vagy bérelt erdei termékekért vagy más haszonvételekért rendes körülmények között az árszabály szerinti árakat *azok 25<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ának leszámításával* fizetik és e mellett másokkal szemben a szükségletek kielégítésének sorrendje tekintetében is előnyben részesítendőek.

A község szegényei számára a választmány a szükségelt erdei termékek kiszolgáltatását a közös birtokosokra nézve fentebb meghatározott árkedvezmény mellett engedélyezheti.

## 81. §.

A tűzkárosultak építkezéséhez szükséges faanyag árszabály szerinti árából a választmány, tekintet nélkül arra, hogy az illetők közös birtokosok-e vagy sem, 50<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ot elengedhet, s egyszersmind az így megállapított vételár lefizetésére egy évig terjedhető határidőt is engedélyezhet.

A gyűlés azonban kivételes körülmények között 50<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-nál nagyobb kedvezményt is adhat.

## 82. §.

Az a közös birtokos, a ki a 80. vagy a 81. §-ban biztosított előnyökkel a többi közös birtokos rovására visszaél, pl. ha saját jogosultsága révén, a kedvezményes áron, nem jogosult (idegen) birtokos számára vesz valamely erdei terméket, vagy a saját szükséglete címén kedvezményes áron vett erdei termékekkel kereskedést folytat stb., a visszaélés elkövetése alkalmával élvezett kedvezményt visszatéríteni köteles és a gyűlés által egyszersmind bizonyos idő tartamára az árszabály szerinti árakkal szemben adható kedvezmények élvezetétől is megfosztható.

## 83. §.

Ha a gyűlés a 64. illetőleg 65. §. szerint valamely haszonvételnek a nyilvános versenytárgyalás s egyszersmind az árszabály

mellőzésével — alku útján — való értékesítését határozná el, az alkutárgyalásról mulhatlanul jegyzőkönyv veendő fel.

A jelen §. szerint történt eladásra (bérbeadásra) nézve a szerződést épen úgy kell megkötni, mint ha az értékesítés nyilvános árverés útján történt volna.

## 84. §.

A birtokossági erdő és kopár terület haszonvételeinek értékesítésére vonatkozó összes adás-vevési és bérleti szerződések a pénztárban őrizendők.

## 85. §.

Az árverésekre, valamint az esetleg alku útján (a nyilvános árverésnek, valamint az árszabálynak mellőzésével) történt értékesítésekre vonatkozó tárgyalási jegyzőkönyvekből, illetőleg a jövőhagyott szerződésekben a birtokosság irattárában, illetőleg pénztárában való elhelyezés előtt, a jegyző kivonatot köteles készíteni, melynek a vevő (bérlő) fél nevét, lakhelyét, a megvett (bérbevett) erdei termékek (haszonvételek) megjelölését, a vételár (bérösszeg) mennyiségét s végül a fizetési feltételeket kell tartalmazni.

Az ekként készített s elnök által hitelesített kivonat egyik példányát az elnök tartja meg, egy-egy példánya pedig a pénztárnoknak és az erdőgazdának adandó ki.

## 86. §.

Az erdei termékek elvitelére, illetőleg az erdei haszonvételek gyakorlására az erdőgazda, illetőleg az általa megbízott erdőszolga engedélyt csak azoknak adhat, akik erre való jogukat igazolják.

E jog igazolására szolgálnak: *a)* a szerződéses vevők vagy bérlők számára kiállított meghatalmazás vagy utalvány; *b)* a szóbeli árverések vagy az árszabály szerint történt értékesítésnél a fizetési jegy; *c)* részbeadásoknál, továbbá a jogosultak által természetben gyakorolt haszonvételekre nézve, (valamint a szegények által szedhető galy- és száraz hulladékfára nézve) az erről szóló igazolvány.

A felsorolt iratok csak akkor érvényesek, ha az *a)* alattiak az elnök és az erdőgazda által, a *b)* és *c)* pont alattiak pedig a pénztárnok és az erdőgazda által aláírva s a birtokosság pecsétjével ellátva vannak.

## VII. A közös költségek és közös munkák kivetése és beszedése illetőleg lerovása.

## 87. §.

Ha a birtokossági erdő és kopár terület jövedelméből a közös terheket és költségeket fedezni nem lehet, a mutatkozó hiány fede-

zéséről a gyűlésnek járulékok kivetésével kell gondoskodnia, vagy pedig a közös munkával teljesítendő gazdasági teendőknek természetben való lerovását kell elhatározni.

## 88. §.

A *költségjárulék* illetőleg a *közös munka* mennyiségének megállapítása és utóbbinak hol és mikor leendő felhasználása iránt az elnök, erdőgazda és pénztárnok előmunkálatai alapján a választmány tesz javaslatot a gyűlésnek.

## 89. §.

A gyűlés által megállapított *költségjáruléknak* az egyes közös birtokokra eső hányadrészeit az arányrészek szerint a választmány számítja ki és vezeti be a (XI.) minta szerint készített kivetési lajstromba, melyet hitelesítés végett az elnöknek ad át.

Az elnök köteles gondoskodni arról, hogy a gyűlésnek a költségjárulék kivetésére vonatkozó határozata a kivetési lajstrommal együtt a 35. §. szerint kihirdetessék, hogy a kivetési lajstrom egy hitelesített példánya a kihirdetés után 30 napon át a birtokosok hivatalos helyiségében közszemlére kitéssék, s azontul a pénztárnok vagy jegyző által az érdeklődő jogosultaknak a hivatalos órák alatt előmutattassék.

Azok a közös birtokosok, a kik nem laknak a gyűlés székhelyén, a kivetésről írásban értesítendőek.

A járulékokat a jogosultak kötelesek a birtokosság pénztárába a gyűlés által meghatározott határidőig befizetni.

A pénztárnok köteles a befizetett járulékokat a kivetési lajstromba, teljesítés után azonnal, bevezetni s egyszersmind az illető közös birtokossal szemben szabályszerűen nyugtázni.

## 90. §.

A gyűlés elhatározhatja, hogy a kitűzött határidőig be nem fizetett járulékok, a pénztárnok által készített hátraléki kimutatások alapján, a közadók módjára, a községi előljáráóság által hajtásnak be.

A hátraléki kimutatások készítését és kezelését, valamint a hátralékok behajtását és a birtokosság pénztárába való beszállítását a közigazgatási erdészeti bizottság által ez ügyben kiadott utasítás szabályozza.

Ha a hátraléki kimutatásokban kitüntetett hátralékok mind befolyznak, a hátraléki kimutatások a kivetési lajstrommal együtt a pénzszámadás okmányaihoz csatolandók.

## 91. §.

A *közösmunka* mennyiségének, továbbá hol és mikor leendő felhasználásának megállapítása iránti javaslatát a választmány a

m. kir. járási erdőgondnokság véleményének meghallgatásával köteles elkészíteni.

Ilyen javaslat egyáltalán csak az oly gazdasági teendőkre nézve tehető, melyeket közös munkaerővel teljes siker reményében lehet végezni; ellenben az olyan munkálatokhoz, melyek gyakorlottabb és ügyesebb munkások alkalmazását kívánják (felmérési munkálatoknál való segédkezés, erdőítési és erdőápolási munkálatok stb.), napszámber mellett felfogadott megfelelő munkaerő használandó és a mennyiben szükséges, a költségek járulék kivetése útján fedezendő.

Ellenben közös munkával teljesíthetők: a jogosultak között természetbeni haszonvételképen felosztandó tűzifa termelése, a határjelek készítése és javítása; utak, hidak stb. építése és jókarban tartása s más ezekhez hasonló munkálatok.

Azoknál a gazdasági teendőknél, melyek bérért felfogadott munkaerővel teljesítetnek, különben egyenlő körülmények között első sorban mindig a közös birtokosok köréből jelentkező munkásokat vagy fuvarosokat kell alkalmazni.

A felfogadott munkaerő napszámberére lehetőleg az árszabály szerint állapítandó meg; amennyiben pedig az árszabály szerinti árak nem alkalmazhatók, a szükséges munkaerő felfogadásáról kisebb munkálatoknál alku útján, nagyobb munkálatoknál versenytárgyalás útján kell gondoskodni. Azt, hogy ezen módok közül melyik alkalmaztassék, sürgős esetekben az elnök, máskor a választmány határozza meg.

## 92. §.

A gyűlés által megállapított közösmunka mennyiségének az egyes közös birtokosokra eső hányadrészeit az arányrészek szerint a választmány állapítja meg. Kivetési lajstrom elkészítésénél, továbbá a gyűlés idevágó határozatának és a kivetési lajstrom tartalmának kihirdetésénél, valamint a kivetési lajstrom továbbá kezelésénél általában véve a 89. §. értelmében kell eljárni.

Az egyes közös birtokosokra a teljesítendő közösmunkák közül, azok értékének arányában, rendszerint olyan munka vetendő ki, melyet az illető közvetlenül teljesíteni képes. (Igy például az olyanokra, akik kézi napszámot szolgáltathatnak, de vonómarhájuk nincs, kézi napszám és nem fuvarnapszám vetendő ki.)

Az olyan munkákra nézve, melyek szakmányban végezhetők (tűzifa-termelés, utépités stb.), a közösmunka kivetése munkaegység (például egy ürméter fa termelése) szerint is történhetik.

A közösmunkák kivetéséről készítendő lajstromot a (XII.) minta szerint kell összeállítani.

Ha a közösmunka, a szakmányban teljesíthető munkáknál, bizonyos munkaegység szerint vettetik ki, ebben az esetben a kive-

tési lajstromban a napszámok minősége helyett a munkaegység tüntetendő ki.

## 93. §.

Az elnök által hitelesített közmunka-kivetési lajstrom egy példánya a pénztárnok őrizetére bízandó, egy példánya pedig a 45. §. e) pontja szerint való eljárás czéljából az erdőgazdának adandó át.

Az erdőgazda köteles a leszolgált közmunkákat a lajstromba a teljesítés után azonnal bevezetni s egyszersmind a teljesített munkáról az illető közös birtokos számára elismervényt adni, melyben az illető közös birtokos neve, a lerótt munka minősége és mennyisége, valamint a teljesítés ideje és helye kitüntetendő.

## 94. §.

A közös birtokosok a kivetett közösmunkát a gyűlés által megállapított határidőn belül akkor kötelesek teljesíteni, amikor az szükségessé válik s illetőleg amikorra a munkaerő szolgáltatását az erdőgazda meghatározza. Ennek idejéről az érdekelt közös birtokos legalább 3 nappal, nagyobb dologidőben 8 nappal előre értesítendő. A közösmunka az árszabály szerint pénzben megváltható.

Ha valamelyik közös birtokos a rá kivetett közösmunkát a meghatározott időben nem szolgáltatathatja s pénzben megváltani sem akarja, ezt az erdőgazdának az értesítés vétele után következő napon bejelenteni köteles.

E bejelentés alapján az erdőgazda a közösmunka leszolgáltatására újabb időpontot tűz ki, melyen belül a közösmunka vagy természetben szolgáltatandó, vagy pénzben megváltandó.

A meg nem felelő munkaerőt az erdőgazda visszautasítja. Ha pedig az illető közös birtokos másodsorra sem gondoskodnék megfelelő munkaerő szolgáltatásáról, a rá kivetett munkát pénzben megváltani tartozik.

A kellő időben le nem szolgált és meg nem váltott közösmunka pénzértéke a közadók módjára behajtható.

## 95. §.

A közös birtokosok gyűlése elhatározhatja, hogy azok, a kiket a kivetett költségjárulékokból vagy közösmunkákból származó bármilyen hátralék terhel, attól az időponttól kezdve, mikor a hátraléki kimutatásba bevezetettek, mindaddig, amíg hátralékukat le nem fizetik, természetbeni használatot nem gyakorolhatnak s a jövedelemfölösleg osztalékában is csak az osztaléknak a hátralékok levonása után fenmaradó részéig tarthatnak igényt.

A közös birtokosok számára az erdei haszonvételek termé-

szetben való gyakorlására jogosító *igazolványt* esetről-esetre a pénztárnok állítja ki.

## 96. §.

Az a munkamennyiség, ami a kivetett közösmunkából az illető év végéig felhasználható nem volt, a számadásokban a jövő év javára átviendő és a jövő évben rovandó le.

## VIII. Anyag- és pénzkezelés.

## 97. §.

A birtokossági erdő és kopár terület *örizete* és az azon gyakorolható összes haszonvételek közvetlen ellenőrzése az *erdőszolga* kötelessége; az erdő és kopár területen termelhető összes erdei termékek *számontartása* pedig az *erdőgazda* feladata, ki az erdei termékeket, *mielőtt azok az erdő és kopár területről elvitetnének*, anyagszámadásában a mennyiség pontos kitüntetése mellett *bevételezni*, a bevételezett erdei termékeket azok kiszolgáltatásáig *számontartani* s végül *kiadásképen elszámolni* köteles.

Az erdőgazda *számontartásának* tárgyát képezi minden erdei termék, kivéve azokat a termékeket, a melyek *bérbeadás útján* értékesíttetnek, továbbá a szegények által ingyen összeszedhető galy- és száraz hulladékfát.

A bérletekről az erdőgazda a 85. §. szerint kiállított hiteles jegyzőkönyvi kivonatok alapján egyszerű nyilvántartást köteles vezetni.

## 98. §.

1. Az erdőgazda az anyagszámadásba *bevételeképen*:

a) azokat az erdei termékeket, melyek az erdőben lábon adatnak el, vagyis a melyeket a vevő termel, az eladás megtörténtével;

b) azokat pedig, melyek a birtokosság által termeltetnek, vagy pedig részbeadás útján értékesíttetnek, a termelés megtörténte és a termelt anyag mennyiségének megállapítása, illetőleg számbavétele után vezeti be.

A választmány köteles intézkedni, hogy a nagyobb mennyiségű és értékű anyagok számbavételénél az erdőgazdán és az erdőszolgán kívül még a választmány egy-két kiküldött tagja is jelen legyen. A kisebb mennyiségű és értékű anyagokat az erdőgazda az erdőszolga közreműködésével veszi számba.

A termelt anyagok számbavételéről *jegyzék* vétetik fel, mely a jelenvoltak által aláírva az elnöknek adatik át, ki azt a pénztárnok őrizetére bizza, hiteles másolatát pedig az erdőgazdának adja ki.

2. Az anyagszámadás bevételi tételeinek okmányai gyanánt az előbb említett jegyzékek másolatai szolgálnak, melyeket az erdőgazda a bevételi tételszámmal ellátva megőrizni tartozik.

### 99. §.

1, Az anyagszámadásba az erdőgazda *kiadásképen*:

a) a 98. §. 1. a) pontjában említett termékeket akkor vezeti be, a mikor azokat bevételre, s ugyanakkor itt a bevételre tételszámot, a bevételi tételnél pedig a kiadási tételszámot is feljegyzi;

b) a 98. §. 1. b) pontjában említett termékeket pedig akkor vezeti be, mikor az illető terméknek elvitelére jogosító iratot lát-tamozza, illetőleg részbeadás esetében a termelőt megillető részre nézve azt kiállítja.

Kivételt képeznek e szabály alól: a *közös birtokosok failletményre*, melyet az erdőgazda egyelőre csak a *kiosztási* (sorsolási) *lajstromba*, továbbá az *árszabály szerint* értékesített *egynemű* termékek, melyeket *gyűjtőjegyzékbe* vezet be a kiszolgáltatás alkalmával s ezeket az anyagszámadásba a kiosztási lajstrom, illetőleg a gyűjtőjegyzék megnevezése mellett, egy-egy tételbe összefoglalva vezeti át, még pedig a failletményre nézve annak teljes kiszolgáltatása után, az árszabály szerinti eladásra nézve ellenben minden hónap végével.

2. Az anyagszámadás *kiadási* tételeinek okmányaiul szolgálnak:

a) az *írásbeli árverés* vagy *alkutárgyalás* útján eladott erdei termékekre nézve a 85. §. alapján kiállított hiteles jegyzőkönyvi kivonat, melyet ily czélból az elnök utalványozási záradékkal lát el;

b) a *szóbeli árveréseken* vagy *árszabály szerint* értékesített erdei termékekre nézve a pénztárnok által kiállított fizetési jegy (bárca);

c) a *közös birtokosok failletményére* nézve a kiosztási lajstrom.

Az erdőgazda a kiadás bejegyzése alkalmával az anyagszámadás megfelelő tételszámát valamennyi kiadási okmányra rávezetni köteles.

3. Az erdőgazda a fél számára a 2. a) alatti esetekben *utalványt* állít ki, a 2. b) és c) alatti esetekben pedig az általa lát-tamozott *fizetési jegyet*, illetőleg a 95. §-ban említett *igazolványt* adja át.

Az említett iratoknak mindig tartalmazniok kell a *fél nevét*, a kiszolgáltató erdei termék *menyiségét* és *minőségét* s a *helyet*, a honnan az elvihető.

Az erdőszolga köteles az itt említett utalványokat, fizetési jegyeket vagy igazolványokat az erdei termék kiszolgáltatásakor, de még annak elvitele előtt átvenni; s ha irni tud, az irat hátul-só oldalán annak nevét, a kinek —, a helyet, a honnan — és az

időt, a mikor az erdei terméket kiszolgáltatta, feljegyezni, végül az iratot az erdőgazdának 24 órán belül átszolgáltatni.

Ha az erdőszolga irni nem tud, vagy ha az erdei terméket az erdőgazda személyesen adta ki, a kiszolgáltatás megtörténtét — még pedig az előbbi esetben az erdőszolga bemondása után — maga az erdőgazda jegyzi fel.

Az erdőgazda a hozzá ekként visszaérkezett összes utalványokat, fizetési jegyeket és igazolványokat számadásaihoz csatolva megőrizni köteles.

#### 100. §.

Az erdőgazda a szerszámokról, anyagokról és szerekről *leltári számadást* köteles vezetni, melybe a beszerzett tárgyakat mennyiség és érték szerint a beszerzéskor kért nyugták alapján vételezi be. Az elhasznált vagy az elromlott szerszámokat, anyagokat és szereket az erdőgazda csak az elnök írásbeli meghatalmazása alapján törölheti a számadásból.

A beszerzésre vonatkozó nyugtákat s a kiadásra vonatkozó meghatalmazásokat az erdőgazda a számadás mellett megőrizni köteles.

#### 101. §.

A *pénztárnok a bevételekről és kiadásokról* okmányokkal igazolt pénznaplót köteles vezetni, melyben bevételeket és kiadásokat csak az elnök külön utalványozására vagy az elnök által aláírt általános érvényű intézkedésekre (kivetési lajstrom, hátraléki kimutatás, árszabály stb.) számolhat el.

Az utalványozásnak vagy külön irattal, vagy a számadási okmányra vezetett utalványozási záradékkal mindenkor írásbelileg kell történni. Szóbeli utalványozás csak két megbízható tanu előtt történhetik. Ezt a körülményt azonban a pénztárnok a számadási okmányon feltüntetni köteles.

#### 102. §.

1. A pénztárnok a *befizetéseket a pénz átvétele után* azonnal feljegyezni köteles, még pedig:

a) a közös birtokosok által fizetett költségjárulékokat a *kivetési lajstromba*, illetőleg a *hátraléki kimutatásokba*,

b) a közösmunka megváltásaképen befizetett összegeket az e célra szolgáló *állandó gyűjtőjegyzékbe*;

c) az árszabályszerint eladott erdei termékek árát a *bárczakönyvbe*;

d) a szóbeli árveréseken eladott erdei termékek árát az árverés alkalmával az ily célra *készített árverési jegyzékbe* s ennek alapján a bárcza kiadásakor a *bárczakönyvbe*;

e) minden más esetben azonnal a *pénznaplóba*.

Az a)–d) alatti esetekben a pénztárnok a befolyt összegeket



egy-egy tételbe összefoglalva vezeti be a pénznaplóba, még pedig: az a) alatt említett költségjárulékokra nézve legkésőbb az év végével; a b), c) és d) alatt említett befizetésekre nézve pedig minden hónap végével.

f) A fentebb említett befizetéseken kívül be kell vételezni a pénztári naplóba minden év végével a *közös birtokosok által beszolgált összes közösmunka árszabály szerinti pénzürtékét is* az erdőgazda által vezetett közösmunka-kivetési lajstrom alapján, valamint a *közös birtokosok között természetben haszonvételeként kiosztott failletménynek összes árszabály szerinti értékét a kiosztás megtörténte után*; az ekként bevételezett összegeket azonban a pénztárnok ugyanakkor kiadásként is feljegyzi, s itt a bevételi tételszámot, a bevételi tételnél pedig a kiadási tételszámot is beírja.

2. A pénztárnok a *pénz átvétele és a fizetés feljegyzése* után:

a) az 1. a) és b) alatti esetekben a befizetett összegről a *közös birtokos számára nyugtát* állít ki, számadási okmányképen pedig a *kivetési lajstromot*, illetőleg *gyűjtő jegyzéket* őrzi meg;

b) az 1. c) és d) alatti esetekben az eladott erdei termék mennyiségét és minőségét, valamint annak megfizetett árát úgy a *fizetési jegyre (bárczára)*, valamint a *bárczakönyvben visszamaradó szelvényre egybehangzóan feljegyzi, a leszakított fizetési jegyet (bárczát) a vevőnek átadja, s számadási okmányképen a bárczakönyvben hagyott szelvényt őrzi meg*;

c) egyéb esetekben pedig, ha a fizetés *személyesen* történt, a befizetett összegről a fél számára *nyugtát* ad, számadási okmányképen pedig az ugyanazon összegről kiállított s a fél által aláírt vagy kézvonással ellátott *ellennyugtát* őrzi meg; ha a fizetés *postautalvánnyal* történt, számadásához okmányképen a *postautalvány szelvényét* csatolja:

d) végül az 1. f) alatti esetben bevétel- s egyszersmind kiadásként is elszámolt összegekre nézve a pénztárnok számadási okmányképen az elszámolásnál használt kivetési illetőleg *kiosztási lajstromot* őrzi meg.

A pénztári napló tételszámát a bevételezés alkalmával az illető számadási okmányokra is rá kell jegyezni; a felek részére adott nyugtákat pedig a pénztárnok aláírásával és a birtokosság pecsétjével is el kell látni.

Végül a pénztárnok köteles a nem rendes haszonvételekből származó bevételeknél azt a körülményt, hogy az illető tétel *rendkívüli bevétel* képez, szembeötlő módon megjelölni.

### 103. §.

1. A kiadásokat a pénztárnok *a pénznek kiolvasása után, de annak átadása vagy elküldése előtt* köteles tételenként sajátkezűleg feljegyezni, még pedig;

a) a közös birtokosok között felosztott tisztajövedelemből kijáró *osztalékokat* a felosztási *lajstromba* ;

b) a pénzért fogadott munkások (fuvarosok) *bérét* a bérjegyzékbe ;

c) minden más esetben azonnal a *pénznaplóba*.

Az a) és b) alatt említett osztalékok, illetőleg a kijáró munka- (fuvar-) bérek teljes összegét a pénztárnok egy tételbe foglalva vezeti be kiadásképen a pénznaplóba, még pedig akkor, ha az *osztalékok*, illetőleg a munka- (fuvar-) *bérek* mind kifizettek.

2. A pénztárnok a pénz kiolvasása és a kiadás feljegyzése után következőképen jár el :

a) Az 1. a) alatti esetben az osztalék kifizetését az illető közös birtokos által a kiosztási lajstromon igazoltatja s számadási okmányképen a kiosztási lajstromot őrzi meg.

b) Az 1. b) alatt említett bérfizetésnek a következő szabályok szerint kell történni :

A pénzért teljesített munkákról (napszámról, fuvardijakról) az erdőgazda jegyzéket vezet s az ennek alapján készített heti bérjegyzéket kiutalványozás végett, mindig vasárnap reggel, az elnöknek bemutatja. A bérfizetést a pénztáros az erre meghatározott helyen teljesíti, hol a munkások (fuvarosok) a megszolgált bért személyesen vagy kétségen kívül igazolt meghatalmazotjuk által vehetik fel.

c) Az 1. a) és b) pont alá nem tartozó esetekben a pénztárnok a fizetésre vonatkozó számlát, nyugtát, póstai feladó bevénnyt stb. őrzi meg.

A pénztári napló tételszámát szintén valamennyi kiadási okmányra rá kell jegyezni.

#### 104. §.

A pénztári naplóba bevezetett olyan összegek, melyek *nem* a birtokosság *tulajdonát képezik* (bánatpénzek, biztosítékok, tulajdonságok stb.), továbbá a birtokosság tulajdonát képező olyan bevételek, melyek felett a birtokosság a költségvetési évben *nem rendelkezhetik* (rendkívüli használatokból származó bevételek, melyek gyümölcsözőleg helyezendők el vagy ingatlan vásárlására fordítandók stb.), a pénztári naplóban *kiadásba teendők* és külön *letéti naplóban* tartandók mint bevételek nyilván, addig, a míg a jogos tulajdonosnak kiszolgáltatnak, illetőleg a birtokosság által felhasználtatnak.

#### 105. §.

Ugy az anyag- és leltári számadásra, valamint a pénzkezelésre nézve *kezelési évül* a naptári év szolgál.

A január hó elsőjétől ugyanezen hónap végéig felmerülő olyan

bevételeket és kiadásokat azonban, melyek a megelőző évet illetik (megelőző évben történt értékesítésből származó bevételek, a gyűmölcsözőleg elhelyezett összegeknek január hónapban felvett kamatai, — vagy megelőző évben teljesített munkák bére stb.), a pénztárnok folytatólagosan még a *megelőző évi pénznaplóba* vezeti be, — egyéb bevételek és kiadások feljegyzésére pedig január hó elsejével *új pénznaplót* nyit.

## 106. §.

Az erdőgazda az általa vezetett anyag- és leltárszámadást félévenként (junius hó 30.-án és december hó 31.-én) lezárni és a készleteket kimutatni köteles.

A pénztárnok az általa vezetett pénztári naplót szintén félévenként (junius hó 30.-án és december hó 31.-én) zárja le s a lezárt pénznapló alapján részletes számadást készít, melybe a félévi bevételeket és a kiadásokat a költségvetésben megállapított rovatok szerint mutatja ki, úgy hogy a félévi eredményeket minden egyes rovatnál megállapítani lehessen. A számadásban az egyes rovatok alatt megállapított költségvetési tételek is kimutatandók. A második félévi számadásba első tételként az első félévi számadásban kimutatott végeredmények, utolsó tételképen pedig azoknak a kiadásoknak és bevételeknek összegei vezetendők be, melyeket a pénztárnok, mint még a megelőző évet megillető bevételeket és kiadásokat, a 105. §. szerint január hó folyamán vezetett be a megelőző évi pénznaplóba.

Az erdőgazda és a pénztárnok az első félevről szóló anyag- (leltári) illetőleg pénzszámadást legkésőbb az őszi rendes gyűlés előtt egy hónappal, a második félévi számadást pedig a tavaszi rendes gyűlés előtt egy hónappal az elnöknek az okmányokkal együtt bemutatni köteles, ki a bemutatott számadásokat a választmány által előre kiküldött két választott tag közreműködésével megvizsgálja s az eredményről a választmánynak jelentést tesz.

Ha az első félévi számadások megvizsgálása és a félévi eredményeknek a költségvetéssel való összehasonlítása alkalmával az tűnnék ki, hogy a költségvetésben megállapított hitelből az évben még felmerülő kiadásokat fedezni nem lehet, abban az esetben a választmány, a számadások megvizsgálására vonatkozó jelentésében, az őszi gyűlésen előterjesztést köteles tenni aziránt, hogy a gyűlés a költségvetés keretében fedezetet nem találó szükségletek fedezéséről *pótköltségvetés* megállapítása útján gondoskodjék.

A választmány ilyen előterjesztést szükség esetén máskor is tehet, s evégből az elnök a pótköltségvetés megállapítása céljából a 14. §. szerint rendkívüli gyűlést köteles összehívni.

A második félévi számadások betérjesztésekor (mely szám-

adások közül a pénztárnoké egyszersmind *zárószámadást* képez) a választmány köteles a gyűlésnek előterjesztést tenni: a számadások jóváhagyásának és a felmentvény megadásának vagy megtagadásának kérdésében, a számadási hiányok esetén pedig egyszersmind azok felderítése s szükség esetén a közös birtokosok anyagi érdekeinek biztosítása ügyében is; továbbá a kimutatott jövedelem-fölöslegnek felhasználása, illetőleg a rendkívüli haszonvételekből származó jövedelemnek hovatfordítása iránt.

A gyűlés e kérdésekre nézve vagy azonnal, vagy az e célból kiküldött bizottságnak jelentése alapján határoz.

#### 107. §.

A választmány a birtokossági erdő és kopár területről és az ennek gazdasági kezeléséből származó összes ingó és ingatlan vagyronról évenként, az évi számadások megvizsgálásával foglalkozó (tavaszi) gyűlést megelőzőleg, az évi zárószámadással kapcsolatosan, részletes *vagyonkimutatást* köteles készíteni.

A vagyonkimutatásban egyrészt az az időbeli összes ingó és ingatlan vagyron s az ezekkel egybekötött jövedelmező jogok, nemkülönben a birtokosságot illető követelések, s a leltári tárgyak értéke, másrészt a birtokosságot terhelő összes adósságok és kötelezettségek vagy egyéb terhek részletesen felsorolandók.

Az évközben bekövetkezett változásokat a pénztárnok, a vonatkozó okmányokra hivatkozva, esetről-esetre feljegyzi, hogy azok a következő évi vagyonkimutatás összeállításánál mind figyelembe vehetők legyenek.

#### 108. §.

A pénztárnok, az erdőgazda és a jegyző közreműködésével, köteles az *évi költségvetési előirányzat tervezetét* az elnök utbaigazításai szerint az őszi rendes gyűlést megelőzőleg oly időben összeállítani, hogy azt még a választmány is tárgyalhassa.

A költségvetés szükségleti (kiadási) és fedezeti (bevételi) részei akként rendezendők be, hogy a rendes és a rendkívüli bevételek és kiadások egymástól elkülönítve legyenek s úgy a bevételek, mint a kiadások annyi és olyan rovatra osztassanak, e mint azt a gazdálkodásnak előre látható eredményei megkívánják.

A költségvetésbe rendszerint a következők veendőek fel:

#### A) a kiadásoknál:

##### 1. rendes kiadások:

- a) az erdő és kopár terület állami kezeléséért fizetendő évi járulék;
- b) adó és egyéb közköltségek;
- c) erdei termékek termelése;

- d) erdőművelési költségek;
- e) szerszámok, anyagok és szerek beszerzése s egyéb vegyes kiadások;
- f) személyi kiadások (tiszteletdíjak, erdőőri személyzet bére, jutalmak és segélyek stb.);
- g) dologi kiadások (hivatalos helyiségek bére, lakás a kiszálló m. kir. erdőtiszt számára, utazási és eljárás költségek, irodai szükségletek stb.);
- h) a jogosultak számára természetben kiszolgáltattott haszonvételek (erdei termékek);
- i) a jogosultak közt felosztandó tisztajövedelem;
2. *rendkívüli kiadások* (a rendkívüli használatok jövedelméből):
- a) a közös terhek és költségek fedezése céljából gyümölcsözőleg elhelyezendő összeg;
- b) a következő években leendő felhasználásig gyümölcsözőleg elhelyezendő összeg;
- c) a gazdasági beruházásokra, ingatlanok vásárlására vagy más közös célra fordítandó összeg;
- d) a rendkívüli haszonvételek értékesítésével kapcsolatos kiadások (rendkívüli fahasználatok termelési és értékesítési költségei stb.)

#### B) a bevételeknél pedig :

1. *rendes bevételek* :
- a) az erdei termékek és más haszonvételek értékesítése;
- b) a gyűlés által kivetett közös költség;
- c) a gyűlés által kivetett közös munka;
- d) vegyes bevételek (erdei kihágások, kamatok stb.);
- e) a közös terhek és költségek fedezésére gyümölcsözőleg elhelyezett tőkék kamatai;
2. *rendkívüli bevételek*.
- a) új rendkívüli használatokból befolyó bevételek;
- b) a megelőző években gyümölcsözőleg elhelyezett tőkéknek a költségvetési évben felhasználható hányadrésze.

#### 109. §.

A költségvetésben a jogosultak közt természetben felosztandó erdei termékek és egyéb természetbeni haszonvételek értéke mellett azok mennyisége és minősége is kimutatandó; hasonlóképp azokat a gazdálkodási teendőket, melyek a bevételekből esetleg nem fedezhetők, illetőleg amelyek közösmunkával is teljesíthetők, megfelelő munkaegységekben is ki kell mutatni.

A költségvetési előirányzatban az egyes rovatoknál a jövő évre előirányzott összegek mellett lehetőleg a folyó évre előirány-

zott, valamint a megelőző évben tényleg felmerült bevételeket és kiadásokat is fel kell tüntetni.

Az évi költségvetés mindig az őszi rendes gyűlésen állapítandó meg.

#### 110. §.

Az elnök köteles a pénzkézelést, valamint az anyagkezelést a jegyző közreműködésével és a választmány egy-két kiküldött tagjának jelenlétében negyedévenként legalább egyszer, még pedig mindkettőt ugyanaznap illetőleg egyszerre, váratlanul megvizsgálni s az eredményről a választmány legközelebbi ülésén s illetőleg a birtokosság legközelebbi gyűlésén jelentést tenni.

Ha pedig az erdőgazda vagy pénztárnok személyében változás áll be, nemkülönben ha a készletben levő erdei termékek, illetőleg a pénztári készlet véletlen események (tűzvész, tolvajlás stb.) által megkárosíttatnak, végül ha nevezett végrehajtóközegek ellen netán hűtlen kezelés gyanuja merülne fel vagy ily panasz emeltetnék, az elnök minden ilyen esetben is köteles az illető végrehajtóközeg számadásainak megvizsgálásáról azonnal gondoskodni. Az anyag-, illetőleg pénzkézelés átadása illetőleg átvétele a vizsgálatról felvett jegyzőkönyv alapján történik.

#### 111. §.

A pénztárnok, erdőgazda és jegyző számára szolgáló hivatalos helyiség ajtaján a végrehajtóközegek hivataloskodásának órái állandóan megjelölendők.

A pénzkészlet s a fontosabb okmányok megőrzésére szolgáló pénzszekrény, — továbbá az összes számadási okmányok, iratok és könyvek szintén ebben a hivatalos helyiségben tartandók, gondoskodva arról, hogy kivált a pénzszekrény kellő biztonságban legyen.

A gyűlés — rendszerint az évi költségvetés tárgyalásakor — meghatározza, hogy a pénztárban mekkora pénzösszeg tartható, és hogy a pénzkészletnek az a része, mely a meghatározott összeget meghaladja, nagyobb biztonság s egyszersmind gyümölcsözés végett a helybeli postatakarékpénztárban vagy valamely biztosnak ismert pénzintézetben helyeztessék-e el.

### IX. Az erdei haszonvételek természetben való gyakorlása és a tisztajövedelem felosztása.

#### 112. §.

Annak a kérdésnek eldöntésére, hogy a megállapított jövedelem-fölösleg keretében a jogosultak közt természetben mely

haszonvételek, mily mértékben osztassanak fel, a gyűlés van hivatva.

Az erdei haszonvételeknek természetben való gyakorlása rendszerint csak a jogosultak tűzifa-szükségletének természetben való fedezésére, valamint a legeltetésnek (makkoltatásnak) gyakorlására terjed ki.

A természetben gyakorolható használatok mértékének, idejének és módjának, valamint rendszabályainak megállapítása iránt, a m. kir. járási erdőgondnokság véleményének meghallgatása után, a választmány köteles javaslatot terjeszteni a gyűlés elé; viszont a használatok részletes felosztásával a választmány bizatik meg.

Oly esetekben, ha valamely természetben gyakorolható használatnak jogosultság arányában való felosztásához a m. kir. járási erdőgondnokság közreműködésére is szükség van, erről az elnök a m. kir. járási erdőgondnokságot a kívánt módozatok megjelölése mellett legalább három hónappal előbb értesíteni köteles.

### 113. §.

A jogosultak közt felosztandó *tűzifa*, mely az eladás alá bocsátandó tűzifával együtt közös költségen termeltetik, künn a vágás-területen adatik át a jogosultaknak.

Az  $\frac{1}{3}$  telkenkint járó illetményt és az ezen arány szerint összesen kiosztandó tűzifa mennyiségét, a költségvetéssel egyidejűleg, évenkint a gyűlés állapítja meg, s ennek alapján az egyes közös birtokosoknak jutó füllelményt a választmány számítja ki.

Az erdőgazda a jogosultak számára termelt tűzifát rakásokba rakatja s a rakásokat sorban egymásután folyó számmal látja el.

A kiosztás az elnökből, az erdőgazdából, a jegyzőből és a választmány egy-két kiküldött tagjából álló bizottság által vagy a helyszínen, vagy a birtokosság hivatalos helyiségeken sorshuzás utján történik.

A kiosztás foganatosításának ideje és helye 8 nappal előre dobszó mellett közhírré teendő.

A sorshuzásnál annyi szám sorolandó ki, a hány tételszám alatt a jogosultak a névjegyzékben felsorolva vannak, — megjegyezvén, hogy a sorsolásnál azok a közös birtokosok, a kiknek arányrésze egyenkint  $\frac{1}{3}$ -nál kisebb telekjárandóságnak felel meg, valamennyien egy tételszám alá foglalandók. A kihuzott számokat a jegyző olyan sorrendben, a mint kihuzattak, egymásután feljegyzi, és egyszersmind mellé írja annak a jogosultnak a nevét, akinek neve a jogosultak névjegyzékében a kihuzott számmal egyező tételszám alatt feljegyezve van, nemkülönben arányrészét is, — mindaddig, míg valamennyi szám ki nem huzatott.

Az ekként elkészített jegyzék szerint a jogosultak részére a

folyó számmal ellátott tűzifa-rakásokból annyi jelölendő ki sorban egymásután, amennyi őket jogosultságuk arányában megilleti.

Azok számára, a kiknek arányrésze egyenkint  $\frac{1}{8}$ -nál kisebb telekjárandóságnak felel meg, közös tételszámuk kihuzásakor folytatólagosan annyi fa jelölendő ki, a mennyi őket együttesen, arányrészeik összege szerint megilleti. Az így kijelölt famennyiségen az illető közös birtokosok egymás között jogosultságuk arányában maguk osztoznak meg.

A jegyző a sorshuzás alapján elkészített jegyzéket ekként az egyes jogosultak részére kisorsolt tűzifa-rakások folyószámaival is kiegészíti, minek megtörténtével a jegyzéket a bizottság minden tagja aláírja.

A sorsolási jegyzék hiteles másolatának egy példánya a birtokosság hirdető tábláján 30 napig közszemlére teendő, s azután a pénztárnok őrizetére bizandó, egy példánya pedig a kiosztás teljesítése végett az erdőgazdának kézbesítendő.

#### 114. §.

A sorsolás eredménye ellen az egyes jogosultak részére kisorsolt rakások minősége vagy értékesége szempontjából panasznak nincsen helye; valamint azt sem igényelhetik a jogosultak, hogy részükre a kisorsolt tűzifa helyett annak pénzértéke adassék ki.

Egymás között azonban a jogosultak cserélhetnek, illetőleg a részükre kisorsolt failletményt, a 95. §-ban jelzett eset kivételével, akár jogosultnak, akár másnak el is adhatják; — erről azonban az erdőgazdát értesíteni kötelesek, ki az értesítés alapján a tulajdonos személyében beállott változást a sorolási jegyzéknek hivatalos használatban levő példányaira és a 95. §-ban említett igazolványra is rávezeti.

#### 115. §.

A failletmény csak a pénztárnok által (a 95. §. szerint) kiállított igazolvány ellenében adható ki.

A közös birtokosok kötelesek failletményüket legkésőbb márczius hó végéig az erdőből elvitetni.

Az erdőgazda a márczius végéig el nem hordott tűzifa tulajdonosait figyelmeztetni köteles, hogy failletményük elviteléről a választmány által erre nézve meghatározott határidőn belül gondoskodjanak. E határidő elteltével a visszamaradt tűzifát az utak mellé hordatja, s eljárásáról az elnöknek jelentést tesz.

Az ekként visszamaradt tűzifa elárverezendő s a befolyt összeg a felmerült szállítási és egyéb költségeknek, valamint az érdekelt birtokosok esetleg hátralékainak fedezésére illetőleg törlesztésére fordítandó, a maradvány pedig az illető közös birtokosoknak nyugta ellenében kiszolgáltatandó.



## 116. §.

A legeltetést (makkoltatást) a jogosultak csak a m. kir. járási erdőgondnokság által, a gazdasági üzemterv alapján, kijelölt területeken s a gyűlés által évről-évre megállapított mértékben, gyakorolhatják.

A gyűlés, a választmány előterjesztése alapján megállapítja, hogy a területek kiterjedéséhez és állapotához képest milyen fajta marhából hány darab legeltethető, valamint azt, hogy a jogosultak  $\frac{1}{s}$  telkenként hány darab s milyen fajta marhát hajthatnak ki. Megállapítja továbbá a legeltetés idejét és rendszabályait, melybe mindenestre fel kell venni, hogy az erdei legelőre kecskét hajtani, az erdőben éjjel vagy külön-külön legeltetni, valamint a megengedett marhalétszámot túllépni feltétlenül tilos.

A gyűlés határozata alapján, s az egyes jogosultak által legeltetésre darabszám és minőség szerint bejelentett marhák számának egybevetésével, a választmány a jogosultak névjegyzéke szerint lajstromot készít az egyes birtokosok által legelőre hajtható marhák minőségéről és számáról s az elnök által láttamozott kivetési lajstrom másolatát az erdőgazdának adja ki, az eredeti pedig a pénztárnok őrizetére bizza.

## 117. §.

A legeltetést a közös birtokosok csak a pénztárnok által (a 95. §. szerint) kiállított igazolvány alapján gyakorolhatják.

A gyűlés által megállapított és illetve a lajstromban feltüntetett mennyiségnél több marhát az erdei legelőre saját jogosultsága révén egyik közös birtokos sem hajthat; ellenben legeltetési jogát, ha gyakorolni nem akarja, bárki másra átruházhatja, de erről az erdőgazdát azonnal értesíteni köteles, ki a jog átruházását a lajstrom mindkét példányára s a fentebb említett igazolványra is feljegyzi.

## 118. §.

A természetbeni haszonvételek gyakorlására nézve megállapított rendszabályokat a közös birtokosok szigorúan megtartani kötelesek. A szabályok áthágása által elkövetett károsítások erdei kihágást képeznek.

## 119. §.

A természetben gyakorolható használatok jogának megváltását vagy más haszonvétellel való elcserélését a jogosultak nem igényelhetik.

## 120. §.

Az erdő és kopár terület haszonvételeinek, illetőleg az ezekből befolyt *jövedelemnek* az a része, mely a közös terhek és költ-

ségek fedezése után fenmarad, a jogosultak között jogosultságuk arányában fel osztandó.

Evégből az évi zárószámadás megvizsgálásakor, rendszerint a távaszi rendes gyűlésen, a választmány előterjesztése alapján, az évi tényleges jövedelemfelesleg megállapítása mellett egyszerűen a tisztajövedelem felosztásának kulcsa (az  $\frac{1}{8}$  telekre eső osztalék) is meghatározandó.

A tiszta jövedelemnek jogosultság arányában való felosztását a gyűlés határozatának megfelelően a választmány teljesíti s a felosztás lajstromát elkészítvén, utalványozás végett az elnöknek adja át.

A pénztáros az utalványozási záradékkal ellátott lajstromra mindenekelőtt feljegyzi az egyes jogosultak esetleges hátralékait illetőleg tartozásait, s az osztalékot ezek levonásával fizeti ki a jogosultaknak, az erre nézve meghatározott általános szabályok megtartása mellett.

A még ki nem utalványozott osztalékot kifizetni, vagy arra előleget adni nem szabad.

### **Figyelmeztetés!**

*A fentebbi szabályzat-tervezet (XVI. minta) azért van ily részletesen kidolgozva, hogy lehetőleg mindazokra a rendelkezésekre nézve, melyek a közbirtokosságok és a volt urbéresek gazdasági ügyvitelének szabályozása körében előfordulhatnak, utmutatást nyújtson.*

*Magától értetődik azonban, hogy az egyes konkrét esetekben a szabályzat-tervezetben foglalt rendelkezések közül csak azokat kell megtartani, melyek felvétele az 1898. évi XIX. törvényezikkből s az ennek végrehajtása ügyében kiadott rendeletekből folyólag **mellőzhetlen**, valamint a melyek a fenforgó viszonyok közt **okvetetlenül szükségesek**; s a felvett rendelkezéseket is csak oly részletességgel kell kidolgozni, a mint azt a fenforgó körülmények megkívánják. A szabályzat-tervezetben foglalt rendelkezések többi része pedig, **mint felesleges, elhagyható**.*

### **Körrendelet**

*valamennyi törvényhatóságnak, közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.*

(A járási erdőőrök fegyelmi vétségei feletti eljárásra és ítékezésre nézve elsőfokban való illetékesség megállapítása ügyében.)

50,182/99. sz. földm. min. — Az erdőőrök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi ügyeire nézve általam 1895. évi

72,086. ügyszám alatt — a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg — kiadott szabályzat 7. §-ának bizonyos esetekben miként való alkalmazása iránt felmerült kérdésből kifolyólag, a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg értesitem a czimet, hogy oly esetben, midőn a járási erdőőr szolgálati köre egynél több szolgabírói járásra terjed ki, a fegyelmi eljárásra és ítélkezésre elsőfokban az a járási főszolgabíró illetékes, a kinek járása területén a fegyelmi eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetettet; azokban az esetekben pedig, ha a kérdésben forgó szabályzat 6. §-ában meghatározott fegyelmi vétségek valamelyike nem áll szoros kapcsolatban valamely erdőbirtokos vagy erdőbirtokkal, akkor az eljárás az erdőőr lakhelyére nézve illetékes főszolgabíróhoz tartozik; végül utóbbi természetű fegyelmi vétségek eseteiben, városban lakó erdőőrre nézve, a főszolgabírák közül annak hatásköréhez tartozik az eljárás, a kinek járására az erdőőr szolgálati köre kiterjed és székhelye a városhoz legközelebb esik.

Továbbá megjegyzem, hogy a mennyiben az illetékességre nézve ezen elvek szem előtt tartása mellett is kétely forogna fenn, akkor a másodfoku fegyelmi hatóság van hivatva az elsőfokban illetékes fegyelmi hatóságot kijelölni.

Budapest, 1899. augusztus hó 1-én.

A minister helyett:

*Kiss,*  
államtitkár.